

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია

თბილისის განვითარების ფონდის
გამჭვირვალობა და
ანგარიშვალდებულება

თბილისი
2019

პროექტი ხორციელდება საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის მიერ აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის (EWMI) ACCESS-ის პროექტის ფარგლებში.

კვლევის მომზადება შესაძლებელი გახდა ამერიკელი ხალხის მხარდაჭერის შედეგად ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) დაფინანსებით. კვლევის შინაარსზე პასუხისმგებელია საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. ის შესაძლოა არ გამოხატავდეს USAID-ის, ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის ან/და EWMI-ს შეხედულებებს.

GEORGIA

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE

სამშაბლამო საზოგადოების განვითარებისა
და მოქალაქეების ჩართულობის პროექტი
ADVANCING CSO CAPACITIES AND ENGAGING SOCIETY
FOR SUSTAINABILITY (ACCESS)

კვლევის ყდაზე გამოყენებული ფოტოს ავტორია ცირა ელისაშვილი. ფოტოზე აღბეჭდილი კარის სახელური გადაღებულია 2007 წელს, ოქრომჭედლების ქ.#4-ში არსებულ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მქონე შენობის ალყაფის კარზე. დღეს ეს სახელური, რომლის ანალოგიც თბილისში სულ ორი დარჩა, აღარ არსებობს, რადგან ერთი წლის წინ მოიპარეს.

ავტორი: სალომე სალარაძე

**კვლევის ასისტენტები: დავით ლომთაძე
ჟანა აღუაშვილი**

რეცენზანტი: გიორგი გოზრონიძე

რედაქტორი: ხათუნა ყვირალაშვილი

ტექ. რედაქტორი: ირაკლი სვანიძე

გამოცემაზე პასუხისმგებელი: სულხან სალაძე

აიწყო და დაკაბადონდა
საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში.
ჯ. კახიძის ქ. 15 თბილისი 0102 საქართველო
(+995 32) 295 23 53, 293 61 01

აკრძალულია აქ მოყვანილი მასალების გადაბეჭდვა, გამრავლება ან გავრცელება კომერციული მიზნით, ასოციაციის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი	4
მეთოდოლოგია.....	5
დაბრკოლებები კვლევის მიმდინარეობის დროს.....	5
ძირითადი მიზნები	6
თბილისის განვითარების ფონდის დაფუძნება და სამართლებრივი საფუძვლები.....	7
ბიუჯეტი და არასაბიუჯეტო შემოსავლები	8
ფონდის ქონება.....	11
ადმინისტრაციული ხარჯები.....	16
სახელმწიფო შესყიდვები.....	19
ანგარიშგება	27
გამჭვირვალების ხარისხი ფონდში	27
ფონდი და ძეგლის მესაკუთრე.....	28
ფონდი და GWP.....	29
აუდიტის დასკვნები	32
დასკვნა და რეკომენდაციები.....	33

შესავალი

საქართველოს კონსტიტუციის მე-20 მუხლის თანახმად, „ყველას აქვს უფლება ზრუნავდეს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვაზე. კულტურული მემკვიდრეობა დაცულია კანონით.“

საკონსტიტუციო სასამართლომ 2018 წელს მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება მიიღო,¹ რომელშიც იმსჯელა კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის, როგორც სახელმწიფოს პოზიტიური და ნეგატიური ვალდებულების, ასევე მისი ადამიანის ძირითად უფლებად აღიარების მნიშვნელობაზე. გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილში ნათქვამია, რომ „სახელმწიფოს ვალდებულება, გონივრულ ფარგლებში მიმართოს საკუთარი რესურსები, რათა თავიდან იყოს აცილებული კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების დაზიანება და მაქსიმალურად შენარჩუნდეს მისი თავდაპირველი მდგომარეობა, რაც მის მნიშვნელობასა და ღირებულებას განაპირობებს. [...] სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა იმგვარად, რომ ის გადაეცეს მომავალ თაობებს. აღნიშნული მიზნის მიღწევა შესაძლებელია კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების კონსერვაციისა და რესტავრაციის გზით“.

საკონსტიტუციო სასამართლო ამ გადაწყვეტილებით სახელმწიფოს მოიაზრებს არა მარტო დამცველად და საფრთხის პრევენციის მექანიზმად, არამედ პოზიტიური ვალდებულების მოქმედ აქტორად, რომელიც შეძლებს, ადადგინოს ძეგლის პირვანდელი სახე მისი დაზიანების შემთხვევაში. გადაწყვეტილების თანახმად, „კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების დაცვის ვალდებულება თავის თავში აუცილებლად არ მოიცავს მხოლოდ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებს. სახელმწიფოს ვალდებულება მიემართება როგორც მის, ასევე სხვა სუბიექტების საკუთრებაში არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებს“. შესაბამისად, „[...] თუკი პირი მის საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებულ კულტურულ მემკვიდრეობას ვერ უვლის სათანადოდ არასაკმარისი რესურსის გამო, სახელმწიფო ვალდებულია, გაატაროს ყველა გონივრული ღონისძიება, რომელიც აუცილებელია ძეგლის შესანარჩუნებლად“.

ოფიციალური ინფორმაციის თანახმად, საქართველოში ჯამში 7552 უძრავი კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლია. აქედან, ძეგლების თითქმის მეოთხედი დედაქალაქშია თავმოყრილი.²

ზემოაღნიშნული კონსტიტუციური უფლების და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაცვას თბილისში ახორციელებს თბილისის მთავრობის მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდი.

წინამდებარე კვლევის განხორციელების მიზები არის არაერთი დარღვევის ფაქტი, რომელიც კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის და მისი რეაბილიტაციის განმახორციელებელი ორგანოს - ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის მიერ გამოვლინდა. ამ ფაქტების შესახებ საუბარია საიას 2012 წლის კვლევაში „რეაბილიტაცია ფასადს მიღმა“.³ გარდა ამისა, 2014 წელს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურმა დაიწყო გამოძიება ფონდის ხელმძღვანელი პირების დანაშაულებრივი ქმედებების შესახებ. დარღვევების გარდა, საგულისხმოა ასევე ის ფაქტობრივი გარემოებაც, რომ დაფუძნების დღიდან ფონდის მიერ მილიონობით ლარის ღირებულების პროექტები განხორციელდა და დღემდე ხორციელდება.

საია დაინტერესდა მიმდინარე გამოძიებით (რა ეტაპზეა გამოძიება, რა საგამოძიებო მოქმედებებია ჩატარებული და რა იგეგმება მომავალში) და ინფორმაცია გამოითხოვა საქართველოს ფინანსთა

¹ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2018 წლის 27 ივლისის #2/6/1216 გადაწყვეტილება - <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/2-6-1216-saqartvelos-moqalaqeebi-marine-mizandari-giorgi-chitidze-dana-djiquridze-saqartvelos-parlamentis-winaagmdeg1.page>;

² კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლების ნუსხა - <https://www.heritagesites.ge/uploads/files/5be43e541f4e4.pdf>, საიტზე შესვლის თარიღი: 20.11.2018;

³ საიას კვლევა „რეაბილიტაციის პროცესი ფასადს მიღმა“, თბილისი, 2012 - <https://bit.ly/2RilUym>;

სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურიდან.⁴ მიუხედავად იმისა, რომ საქმეზე დიდია საჯარო ინტერესი, საგამოძიებო სამსახურმა ინფორმაცია არ გასცა და წერილში მიუთითა მხოლოდ ის, რომ „მოცემული სისხლის სამართლის საქმე გამოძიების ეტაპზეა“.

ყოველივე ზემოაღნიშნული დაედო საფუძვლად ახალი კვლევის განხორციელებას. წინამდებარე კვლევა შეეცდება, პასუხი გასცეს საზოგადოებაში არსებულ კითხვებს: რას და როგორ საქმიანობს ფონდი რეალურად, რა თანხები იხარჯება მისი ადმინისტრაციული აპარატის შესანახად, როგორია მისი გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების სტანდარტები.

შედეგად, საია შეიმუშავებს რეკომენდაციებს, რომელთა გათვალისწინება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ფონდის და თბილისში კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სხვა პასუხისმგებელი უწყებების ანგარიშვალდებულ და გამჭვირვალე საქმიანობას.

მეთოდოლოგია

კვლევის მეთოდოლოგია რამდენიმე ეტაპისგან შედგებოდა:

- სანყის ეტაპზე გაანალიზდა სამართლებრივი ბაზა, კერძოდ, კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ კანონმდებლობა, თბილისის განვითარების ფონდის წესდება და სხვა საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე აქტები.
- კვლევის ფარგლებში სახელმწიფო უწყებებისგან საიამ გამოითხოვა საჯარო ინფორმაცია ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის საქმიანობის, ფონდში ჩატარებული აუდიტების, მის მიერ წარდგენილი ანგარიშების, ბიუჯეტის, შემოსავლების, დანახარჯების და კვლევისთვის მნიშვნელოვანი სხვა საკითხების შესახებ.
- ფონდის მიერ განხორციელებული შესყიდვების გაცნობის მიზნით, საიამ გააანალიზა სახელმწიფო შესყიდვების სისტემაში არსებული მონაცემები.
- საიამ ასევე გააანალიზა ფონდის ვებგვერდზე გამოქვეყნებული ინფორმაცია.

დაბრკოლებები კვლევის მიმდინარეობის დროს

კვლევის განხორციელების დროს ძირითად დაბრკოლებას საჯარო უწყებებიდან ინფორმაციის მიღება წარმოადგენდა. შესაბამისად, საჭირო ხდებოდა ადრესატებისთვის დამატებითი განცხადებების გაგზავნა დაზუსტების მიზნით. გარდა ამისა, 2015 წლამდე არსებულ პერიოდთან დაკავშირებით არცერთ განცხადებაზე არ გაიცა ინფორმაცია - 2014 წელს საგამოძიებო სამსახურის მიერ ფონდში არსებული სრული დოკუმენტაციის ამოღების გამო. კვლევისას დაბრკოლებებს ქმნიდა უწყებების მხრიდან დაგვიანებით გაცემული პასუხები, ზოგ შემთხვევაში კი, ფონდის მიერ ინფორმაცია საერთოდ არ გაიცა, რაზეც საიამ ორი სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ფონდისთვის ქმედების დავალდებულების მოთხოვნით.

⁴ საიას 2018 წლის 29 აგვისტოს #გ-01/244-18 განცხადება;

ქირითალი მიზნაუბი

კვლევის შედეგად მნიშვნელოვანი ფაქტები და დარღვევები გამოვლინდა, კერძოდ:

ინსტიტუციური გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების ნაწილი:

- ფონდის როგორც ძველი, ისე ახალი წესდება შესაძლებლობას აძლევს მას, განახორციელოს არა მარტო ისტორიულ-კულტურული ძეგლების მოვლა-პატრონობა, არამედ სხვა საქმიანობებიც;
- თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის განკარგულებით, ბიუჯეტი დამტკიცებულია ისეთი პროექტების განსახორციელებლად, რომლებიც არ ეხება კულტურული მემკვიდრეობის დაცვას და, შესაძლოა, სხვა უწყების უფლებამოსილებას წარმოადგენდეს, მაგალითად, ლოკომოტივის სტადიონის რეაბილიტაცია, წყალ-კანალიზაციის მოწყობის სამუშაოები და ა.შ. უცნობია, თუ რატომ აისახა ზემოთ ჩამოთვლილი ღონისძიებები ფონდის ბიუჯეტში;
- ფონდის მიერ დამფუძნებლისთვის წარდგენილი ანგარიშები სულ სამ გვერდიანი და საკმაოდ ზოგადი ხასიათისაა. მათში მოცემული ინფორმაციის თითქმის ნახევარი იდენტურია. არ იცვლება დასახული გეგმების, მიღწეული საბოლოო შედეგების და ამ შედეგების შეფასების ინდიკატორების ტექსტური ნაწილი. ინდიკატორები მოცემულია ზოგადად და არ შეიცავს რიცხობრივ მონაცემებს. რეალურად, შეუძლებელია, შეფასდეს, ნამდვილად იყო თუ არა მიზანი მიღწეული. არ არის მითითებული დასახული შესასრულებელი აქტივობები. შესაბამისად, უცნობია, რეალურად მიემართებოდა თუ არა შესრულებული სამუშაო თავდაპირველ მიზანს. უცნობია, რა მასშტაბით უნდა განხორციელებულიყო კონკრეტული სამუშაო (ნაწილობრივ თუ მთლიანად). ასევე, არ არის ნაჩვენები, რა იყო ის ხელშეშლელი ფაქტორი, რომლის გამოც, ზოგ შემთხვევაში, სამუშაო ნაწილობრივ შესრულდა;
- ვებგვერდის ანალიზის შედეგად გამოიკვეთა, რომ ფონდი საკმაოდ გაუმჭვირვალე და არაანგარიშვალდებულებული უწყებაა, რადგან ძირითადი საკითხები ვებგვერდზე ან საერთოდ არ არის პროაქტიულად გამოქვეყნებული ან არასრულყოფილია;
- ფონდს არასოდეს არ გამოუქვეყნებია ე.წ. 10 დეკემბრის ანგარიში, რაც მისი გამჭვირვალობის დონეს მნიშვნელოვნად ასუსტებს;
- კვლევის შედეგად გამოვლინდა დარღვევები ფონდსა და ძეგლის მესაკუთრებს შორის ურთიერთობის დროს;

საბიუჯეტო შემოსავლების და ხარჯების ნაწილი:

- დაფუძნების დღიდან, ჯამში, თბილისის განვითარების ფონდმა საკუთარი დამფუძნებლისგან 370,278,546 ლარი მიიღო და განკარგა;
- საინტერესოა, რომ მერიის ბიუჯეტის შესრულების 2012 წლის ანგარიშის მიხედვით, ფონდში გადარიცხულმა თანხებმა ჯამში 158,704,700 ლარს მიაღწია, ხოლო მერიისვე მონოდებული ინფორმაციით, ეს თანხა, ფაქტობრივად, 2-ჯერ ნაკლებია;
- მოპოვებული ინფორმაციის თანახმად, ფონდის ქონება ჯამში 13,718,851 ლარია;
- ფონდის აპარატისთვის 2015 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით ჯამში 10,827,774 ლარი გამოიყო, აქედან 6,880,922 ლარი თანამშრომლების შრომის ანაზღაურებაა;
- შესყიდვების ანალიზის შედეგად აღმოჩნდა, რომ თბილისის განვითარების ფონდმა მთლიანი შესყიდვების 75% სწორედ გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით განახორციელა;
- 2011 წლის ხელშეკრულებაში, რომლის საგნად იმ დროისთვის განსაზღვრული იყო ქ.თბილისში, თბილისის ზღვის რეკრეაციული ზონის და სანაპირო ზოლის რეკონსტრუქცია და კეთილმოწყობის სამუშაოები, 2016 წელს ფონდმა ხელშეკრულების საგანში ისე დაამატა ლისის ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე რეკრეაციული და სანაპირო ზოლის სარეკონსტრუქციო-სარეაბილიტაციო სამუშაოები, რომ არც ტენდერი გამოუცხადებია და არც დამატებით მიუმართავს შესყიდვების სააგენტოსთვის გამარტივებული შესყიდვის განსახორციელებლად ნებართვის გაცემის თაობაზე;

- შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე 2015-2018 წლებში ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდიდან ჯამში დაიხარჯა 2,145,415 ლარი;
- გაურკვეველია, თუ რატომ იხარჯებოდა და იხარჯება საბიუჯეტო სახსრები შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ საკუთრებაში არსებული ქონების რეკონსტრუქციასა და რეაბილიტაციაზე, როდესაც 2008 წლის 14 მაისის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, აღნიშნულ კომპანიას თავად ევალება თავის საკუთრებაში არსებული ქონების მოვლა-პატრონობა და რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია;
- მიუხედავად იმისა, რომ ფონდი სავსაობა დიდ საბიუჯეტო თანხებს განკარგავს და, ამასთან, მისი დაფუძნების დღიდან მნიშვნელოვანი დარღვევები გამოვლინდა, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ არ ჩატარებულა აუდიტორული შემოწმება. ფონდის არსებობის მანძილზე მერიას მხოლოდ ერთხელ აქვს ჩატარებული ფონდის საწყობში არსებული მარაგების არაგვერდული შიდა აუდიტი და, მიუხედავად იმისა, რომ მნიშვნელოვანი დარღვევები აღმოაჩინა, მას შემდეგ შემოწმება აღარ ჩატარებია.

თბილისის განვითარების ფონდის დაფუძნება და სამართლებრივი საფუძვლები

ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის დაფუძნებაზე საიამ უკვე იმსჯელა კვლევაში [„რეაბილიტაციის პროცესი ფასადს მიღმა“](#), შესაბამისად, ამ კვლევაში მის დაფუძნებასა და დაფუძნების დროს დამტკიცებულ წესდებაზე ვრცლად არ იქნება საუბარი.

როგორც საიას წინა კვლევაში აღინიშნა, 2010 წლის ივლისში, თბილისის მთავრობის დადგენილებების საფუძველზე, ააიპ თბილისის განვითარების ფონდი (შემდგომში ფონდი) დაფუძნდა. მისი საქმიანობა განსაზღვრულია ფონდის წესდებით, რომელიც თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიერ მტკიცდება. მას შემდეგ წესდებაში რამდენიმე ცვლილება შევიდა. ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი 2018 წლის თებერვალში განხორციელებული ცვლილებებია.⁵ ამ ცვლილებებით ახლებურად ჩამოყალიბდა წესდების მე-2 მუხლი, რომელიც ფონდის მიზნებს და ამოცანებს განსაზღვრავდა. ახალი წესდებით, ფონდის მიზანია „ქალაქ თბილისის ისტორიული იერსახის შენარჩუნებისა და უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის ხელშეწყობა“.

ფონდის ძირითად ამოცანებად განისაზღვრა:

- ქალაქ თბილისში ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების/აღდგენის და უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის გამოუყენებელი შესაძლებლობების გამოვლენა და სწორად პრიორიტეტიზაცია;
- ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების/აღდგენის და უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის შესაძლებლობების რეალიზაციის სწორად დაგეგმვა-პროექტირება;
- ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების/აღდგენის და უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის შესაძლებლობების რეალიზაციის პროექტების დროულად, ხარისხიანად და გონივრული დანახარჯების პირობებში განხორციელება;
- რეაბილიტირებული არეალების, ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების და სხვა ინფრასტრუქტურული ობიექტების სწორი მოვლა-პატრონობის და განვითარების ხელშეწყობა.

მიუხედავად იმისა, რომ ამჟამად ფონდის მიზანს ძირითადად ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებთან დაკავშირებული საქმიანობა წარმოადგენს, ფონდმა მაინც

⁵ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 2018 წლის 27 თებერვლის #18.34.111 განკარგულება;

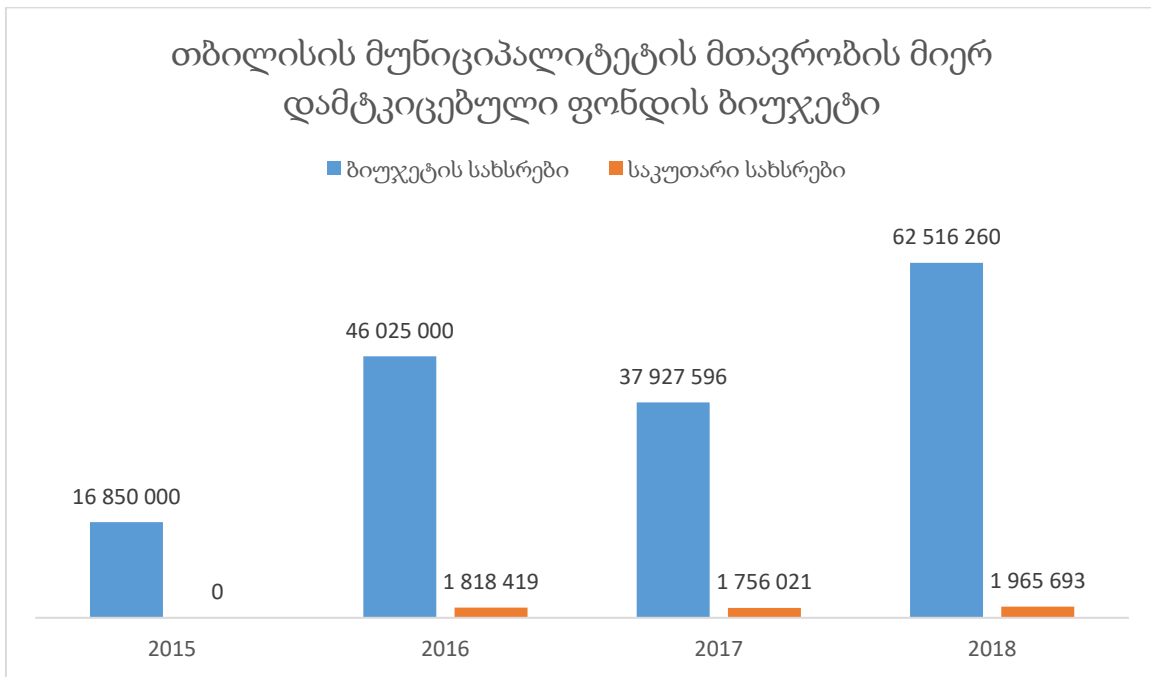
დაიტოვა შესაძლებლობა, გარდა კულტურული მემკვიდრეობისა, სხვა სახის ობიექტებზეც აწარმოოს გარკვეული სამუშაოები.

ბიუჯეტი და არასაბიუჯეტო შემოსავლები

წინამდებარე თავში მიმოხილულია ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის ბიუჯეტი 2012 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით.⁶

საიამ სრულყოფილი პასუხის მისაღებად თბილისის განვითარების ფონდს მიმართა და ფონდის დეტალური ბიუჯეტი მოითხოვა, თუმცა, ფონდისგან არასრულყოფილი ინფორმაცია მიიღო, კერძოდ, ინფორმაცია მოიცავს მხოლოდ 2015 წლიდან არსებულ პერიოდს.⁷ მიღებული ინფორმაცია ეხება ორგანიზაციის წლიურ (საბუღალტრო) ბალანსს, რომელიც წარდგენილია თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის საფინანსო საქალაქო სამსახურში საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დადგენილი ფორმით. მოწოდებული ინფორმაცია ასევე მოიცავს განკარგულებებს თბილისის განვითარების ფონდის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ.

დიაგრამაში მოცემულია ფონდის 2015 – 2018 წლების დამტკიცებული ბიუჯეტი (ბოლო ცვლილებებით).

მიუხედავად იმისა რომ ფონდს არ მოუწოდებია ინფორმაცია 2015 წლამდე არსებული ბიუჯეტების შესახებ, კვლევის ჯგუფმა გააანალიზა თბილისის მერიის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშები⁸ და, ასევე, გამოითხოვა ინფორმაცია ფონდში გადარიცხული თანხების და გადაცემული უძრავ-მოძრავი ქონების შესახებ.

მერიის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, 2015 წლამდე ფონდში მერიიდან თანხები ირიცხებოდა შენატანების სახით, 2015 წლიდან კი, ფონდი საბიუჯეტო ორგანიზაცია გახდა და

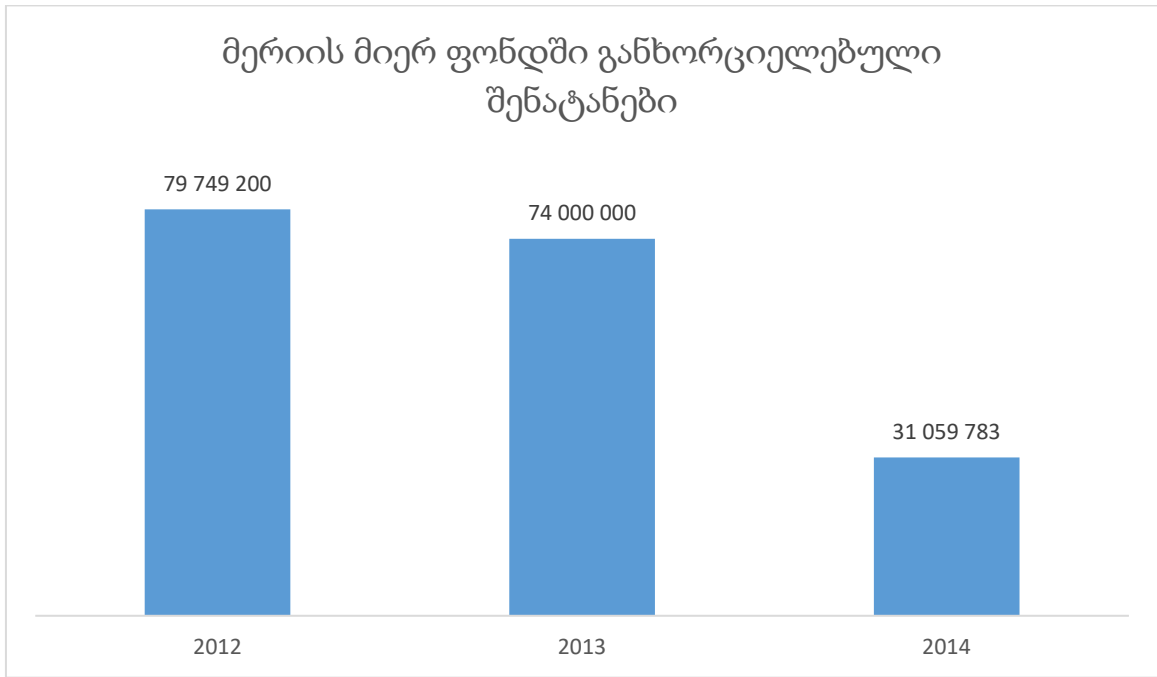
⁶ 2012 წლამდე ფონდის ბიუჯეტი განხილულია საიას კვლევაში - „რეაბილიტაციის პროცესი ფასადს მიღმა“;

⁷ საგამოძიებო მოქმედებების გამო;

⁸ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტები - <http://tbilisi.gov.ge/page/43>;

ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებების ფარგლებში ახორციელებს თანხების განკარგვას. შესაბამისად, ქვემოთ მოცემული ინფორმაცია დაფუძნებულია მერიის მიერ გაცემულ საჯარო ინფორმაციაზე და მოიცავს მერიის მხრიდან 2012-2014 წლებში განხორციელებულ შენატანებს.

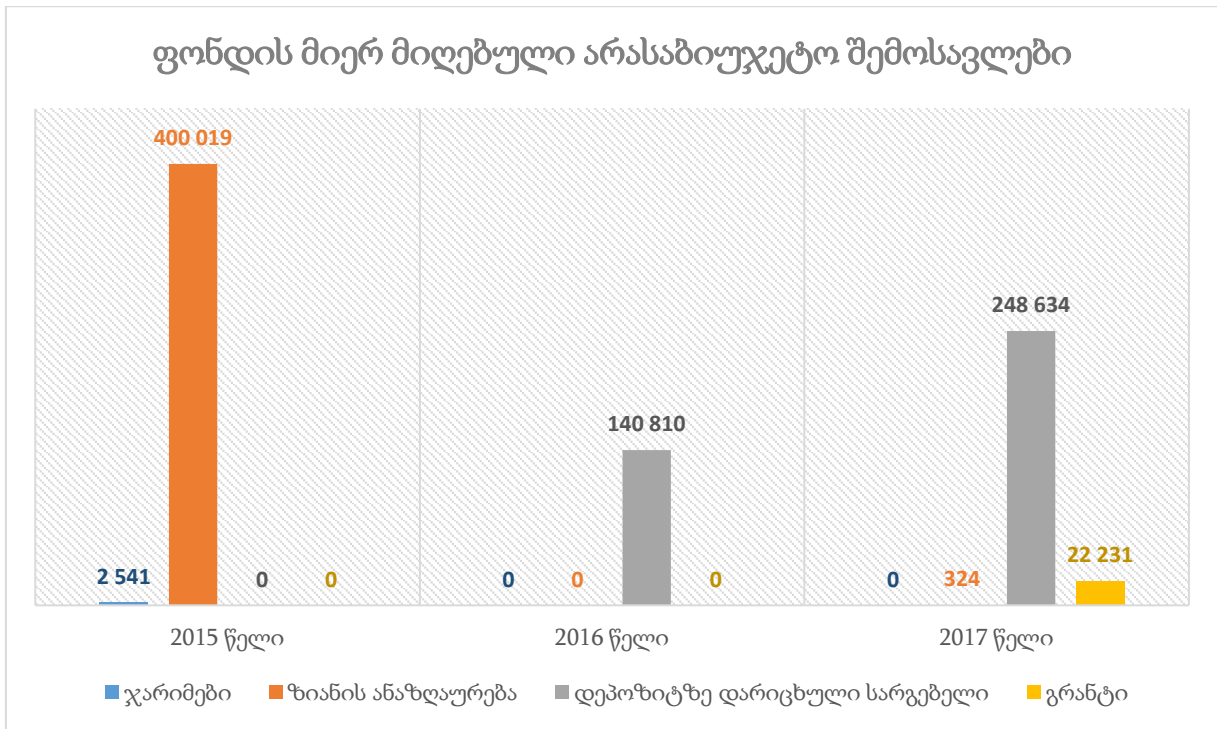
აქვე საინტერესოა, რომ 2012 წლის მერიის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის მიხედვით, ფონდში გადარიცხულმა თანხებმა ჯამში 158,704,700 ლარს მიაღწია, ხოლო მერიისვე მონოდებულ ინფორმაციაში ეს თანხა, ფაქტობრივად, 2-ჯერ ნაკლებია.

მერიის პასუხის მიხედვით, 2012 წლიდან 2017 წლის ჩათვლით ფონდს 467,199.78 ლარის ღირებულების მოძრავი ქონება გადაეცა, ხოლო ქონების მართვის სააგენტოს პასუხის მიხედვით, 2014 წლის 10 აპრილის #10.28.443 დადგენილებით, ფონდს შენატანის სახით გადაეცა უძრავი ქონება - ქ.თბილისში, ბეთლემის ქუჩა #10-ის მიმდებარედ არსებული 139 კვ.მ. მიწის ნაკვეთი (ს.კ. 01.18.03.071.009).

შესაბამისად, იმ საჯარო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც საიას ფონდმა და მერიამ მოაწოდეს, თბილისის განვითარების ფონდმა, დაფუძნების დღიდან, საკუთარი დამფუძნებლისგან ჯამში 370,278,546 ლარი მიიღო და განკარგა.

ფონდის მიერ მონოდებული ინფორმაციის თანახმად, მის მიერ მიღებული არასაბიუჯეტო შემოსავლები შემდეგნაირად ნაწილდება:

ფონდის მიერ მიღებული არასაბიუჯეტო შემოსავლები

აღსანიშნავია, რომ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის განკარგულებით, ბიუჯეტი დამტკიცებულია ისეთი პროექტების განსახორციელებლად, რომლებიც არ ეხება კულტურული მემკვიდრეობის დაცვას და, შესაძლოა, სხვა უწყების უფლებამოსილებას წარმოადგენდეს:

ღონისძიების დასახელება	ბიუჯეტი	წელი
მიხეილ მესხის სახელობის „ლოკომოტივის“ სტადიონის ფასადის, ინტერიერის, მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობისა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება ⁹	696,000	2015
დიდუბის ეკლესიის სარემონტო სამუშაოები	75,000	2015
ვეროპის მოედნის ქვეშ გამავალ გვირაბში წყალ-კანალიზაციის მოწყობის სამუშაოები	94,827	2015
მახათას მთაზე ეკლესიის მშენებლობაში მონაწილეობა	1,000,000	2015
რიყის პარკის შემოღობილი ტერიტორიის მოწესრიგების სამუშაოები	785,000	2017

ყველა ზემოაღნიშნული ღონისძიების დაფინანსების საკითხზე დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად საიამ ფონდს განცხადებით მიმართა და ყველა იმ ოფიციალური დოკუმენტაციის (მაგალითად,

⁹ საჯარო რეესტრის მონაცემების მიხედვით, ლოკომოტივის სტადიონი და მიწის ნაკვეთი, სადაც ის მდებარეობს, ასევე, ამ მიწაზე დამაგრებული სხვა შენობა-ნაგებობები სახელმწიფოს საკუთრებაა და 30 წლის ვადით უსასყიდლო უზუფრუქტის ხელშეკრულებით გადაცემული აქვს ა(ა)იპ საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციას.

კორესპონდენცია, მიმართვა, სამართლებრივი აქტი და ა.შ.) ასლი გამოითხოვა, რომელიც დაკავშირებულია თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიერ ფონდის ბიუჯეტში აღნიშნული ღონისძიებების გათვალისწინებასთან. აღსანიშნავია, რომ ფონდის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია არ პასუხობდა საიას განცხადებით მოთხოვნილი ინფორმაციის შინაარსს, შესაბამისად, საიამ იმავე შინაარსის ინფორმაციის მოპოვება თბილისის მერიიდან სცადა. თბილისის მერიამ საიას გამოუგზავნა წერილი, რომელსაც ერთვოდა თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის განკარგულებები (ცვლილებებით) ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის ბიუჯეტის დამტკიცების თაობაზე, რაც, რა თქმა უნდა, არ წარმოადგენდა საიას მიერ მოთხოვნილ ინფორმაციას. შესაბამისად, უცნობია, თუ რატომ აისახა ზემოთ ჩამოთვლილი ღონისძიებები ფონდის ბიუჯეტში.

ფონდის ქონება

კვლევის ერთ-ერთ მიზანს წარმოადგენს საზოგადოების ინფორმირება ფონდის შემოსავლებისა და ქონების თაობაზე. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად საიამ წერილით მიმართა ფონდს და მოითხოვა საჯარო ინფორმაცია ფონდის მიერ მიღებული შემოსავლების და მის საკუთრებაში არსებული მოძრავ-უძრავი ქონების შესახებ, ასევე, საიამ გამოითხოვა ინფორმაცია თბილისის მერიიდან ფონდისთვის მის მიერ გადაცემული ქონების შესახებ.

მოპოვებული ინფორმაციის თანახმად, ფონდის ქონება ჯამში 13,718,851 ლარია.

ფონდის ბალანსზე რიცხული მოძრავი ქონების ჯამური ღირებულება 6,202,242 ლარს შეადგენს.

ფონდის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, მის საკუთრებაში ჯამში 38 შენობა-ნაგებობაა, რომელთა ჯამური ღირებულება 5,076,489 ლარს შეადგენს. ქვემოთ მოცემულია ფონდის საკუთრებაში არსებული შენობა-ნაგებობების ჩამონათვალი:

N	მისამართი	საკადასტრო კოდი	საკუთრება	(კვ.მ)	თანხა (ლარი)
1	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.524		124.5	178,575.02
2	მარჯანიშვილის ქ.16	01.13.08.007.030.01.541;	სარდაფი	115.51	111,585.11
		01.13.08.007.030.01.534; 01.13.08.007.030.01.533			
3	მარჯანიშვილის ქ.16	01.13.08.007.030.01.528;	სარდაფი	133.31	347,290.25

		01.13.08.007.030.01.527			
4	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.508		23	33,645.29
5	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.516;		108/145.26	189,189.11
		01.18.03.052.001.01.528	სხვენი		
6	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.501		18	23,591.89
7	ახოსპირელის ქ.4.	01.18.03.052.002.01.507	სარდაფი	21.5	2,910.00
8	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.519	სარდაფი	7	970.00
9	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.517		37	53,350.00
10	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.511		18	27,160.00
11	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.518		44.6	43,650.00
12	ახოსპირელის ქ.4.	01.18.03.052.002.01.500		76	106,700.00
13	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.531	სარდაფი	8	1,455.00
14	ახოსპირელის ქ.4.	01.18.03.052.002.01.501	სარდაფი	32	4,850.00
15	ახოსპირელის ქ.4.	01.18.03.052.002.01.506		77.8	116,400.00

16	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.506	სარდაფი	100.31	14,550.00
17	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.502		34.2	48,500.00
18	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.521		199.6	291,974.65
19	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.513		54	126,100.00
20	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.507		14	20,370.00
21	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.522		13	19,400.00
22	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.530		41.3	60,140.00
23	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.520	ნახევარ-სარდაფი	32	4,850.00
24	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.525	ნახევარ-სარდაფი	22	3,395.00
25	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.504		21	29,100.00
26	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.515	სარდაფი	8.53	1,455.00
27	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.510		60.5	53,350.00
28	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.523	სარდაფი	4	582.00
29	გუდიაშვილის მოედანი 7/2	01.18.03.052.001.01.505		44.91	63,050.00

30	ახოსპირელის I ჩიხი, N1/6	01.18.03.040.013		966.19	1,195,660.62
31	გუდიაშვილის მოედანი N2	01.18.03.041.013		402.9	498,588.75
32	ლერმონტოვის ქ. N2	01.18.03.040.015		1066.23	1,319,460.12
33	სამღებროს ქ. N6ა	01.18.03.062.017.01.502	სხვენი	11.42	16,740.90
34	მარჯანიშვილის ქ. N18	01.13.08.007.017.01.537	არასაცხოვრებელი ფართი	60.6	67,900.00

ფონდის წერილის თანახმად, მის საკუთრებაში ასევე ფიქსირდება სხვა უძრავი ქონება, კერძოდ, არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთები, რომელთა ჯამური ღირებულება 2,440,120 ლარს შეადგენს. ქვემოთ მოცემულია ფონდის საკუთრებაში არსებული მიწების ჩამონათვალი:

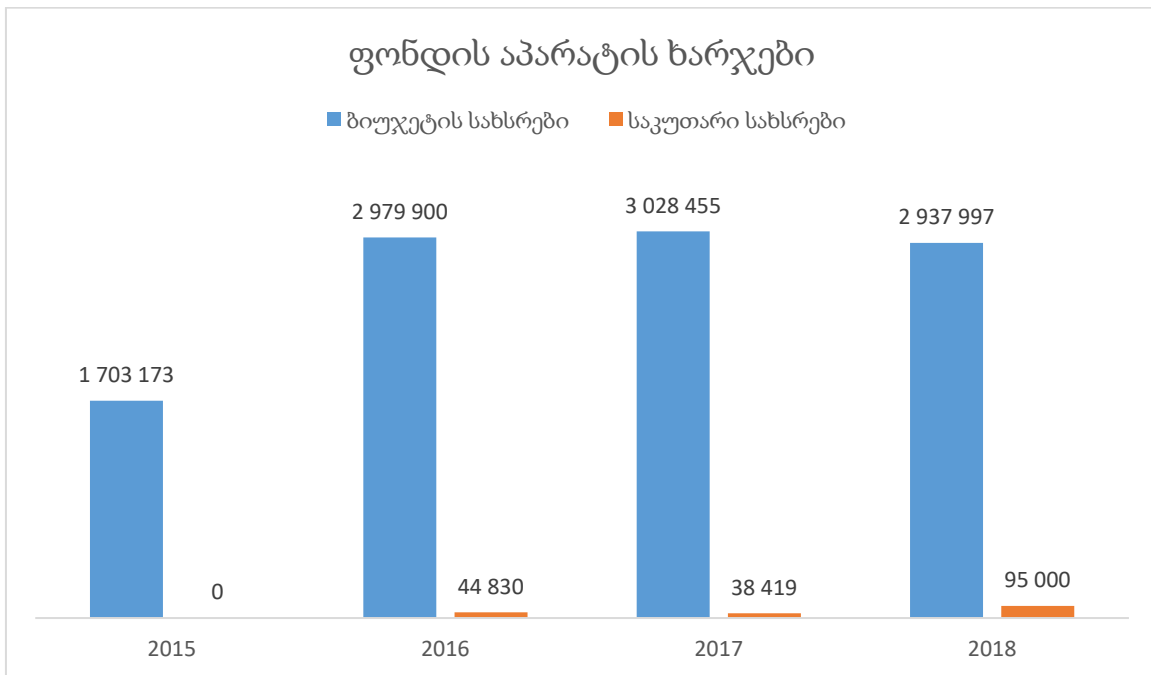
N	მისამართი	საკადასტრო კოდი	(კვ.მ)	თანხა (ლარი)
1	მარჯანიშვილის ქ. 18 - მიმდებარედ	01.13.08.007.050	26	55,000
2	მარჯანიშვილის ქ. 16 - მიმდებარედ	01.13.08.007.053	50	100,000
3	აბო თბილელის ქ. 3, მიწა	01.18.03.050.011	847	290,000
4	მარჯანიშვილის ქ. 16.კ.5. მიმდებარედ	01.13.08.007.067	289	580,000
5	მარჯანიშვილის ქ. 16 - მიმდებარედ, მიწა	01.13.08.007.068	69	138,000
6	ა.თბილელის ქ 3/8-ში მდებარე	01.18.03.050.010	86	140,000
7	გუდიაშვილის მოედანი #2, მიმდებარედ, მიწა	01.18.03.041.013	360	122,400

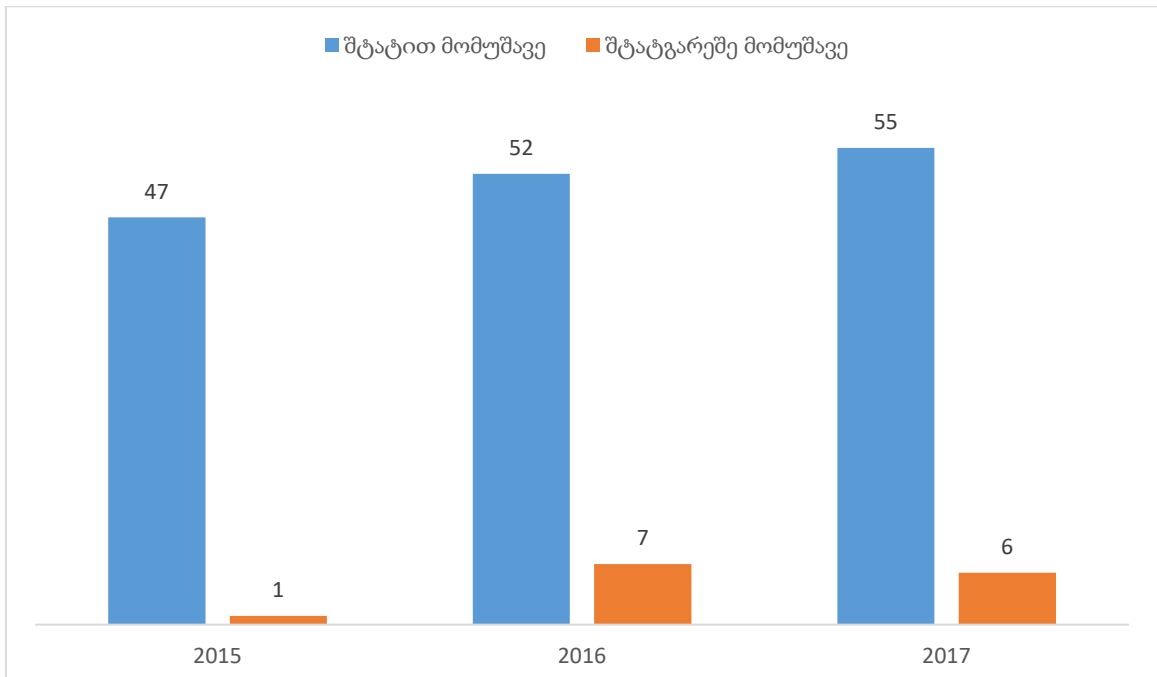
8	რაიონი დუშეთი, სოფ. კაიშაურები - „მთა ვარცლა“	71.62.58.032	105	7,000
9	ცაბაძის ქ. 11 - მიმდებარედ	01.13.07.023.082	37	2,000
10	ლერმონტოვის ქ. 2	01.18.03.040.015	572	194,480
11	მარჯანიშვილის 16, კორპ. 5 - მიმდებარედ	01.13.08.007.065	149	300,000
12	ბეთლემის ქ. 10-ის მიმდებარედ	01.18.03.071.009	139	50,000
13	ახოსპირელის 1-ლი ჩიხი 1/6	01.18.03.040.013	636	216,240
14	ჯორბენაძის ქ. 36	01.17.01.110.035	170	45,000
15	აბესაძის ქ. 23	01.18.03.041.008	606	200,000

ადმინისტრაციული ხარჯები

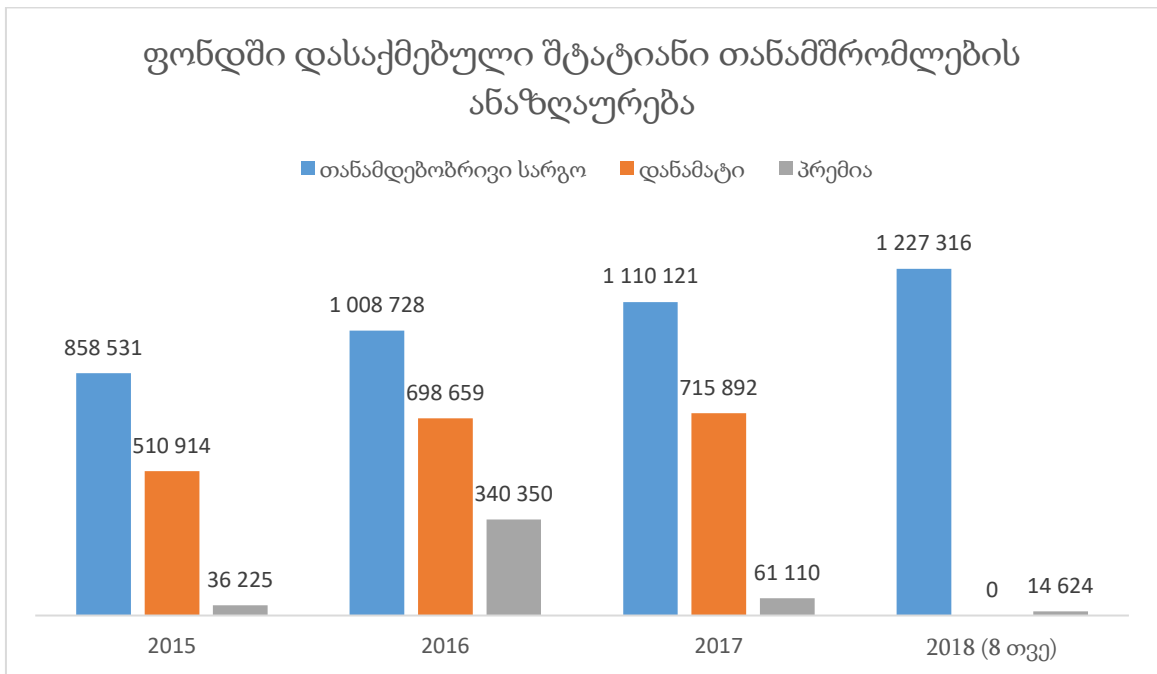
დიაგრამაში მოცემულია ინფორმაცია დამტკიცებული ბიუჯეტის მიხედვით თბილისის განვითარების ფონდის აპარატის ხარჯების შესახებ (შეტანილი ცვლილებებით). ფონდის აპარატისთვის 2015 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით ჯამში 10,827,774 ლარი გამოიყო. აქედან 6,880,922 ლარი თანამშრომლების შრომის ანაზღაურებას, ხოლო ფონდის ხელმძღვანელებმა 2012 წლიდან ჯამში 702,617 ლარი მიიღეს. აღნიშნულ დიაგრამაში მითითებული თანხები მოიცავს როგორც შრომის ანაზღაურებას, ისე წარმომადგენლობით და სხვა სამეურნეო ხარჯებს:

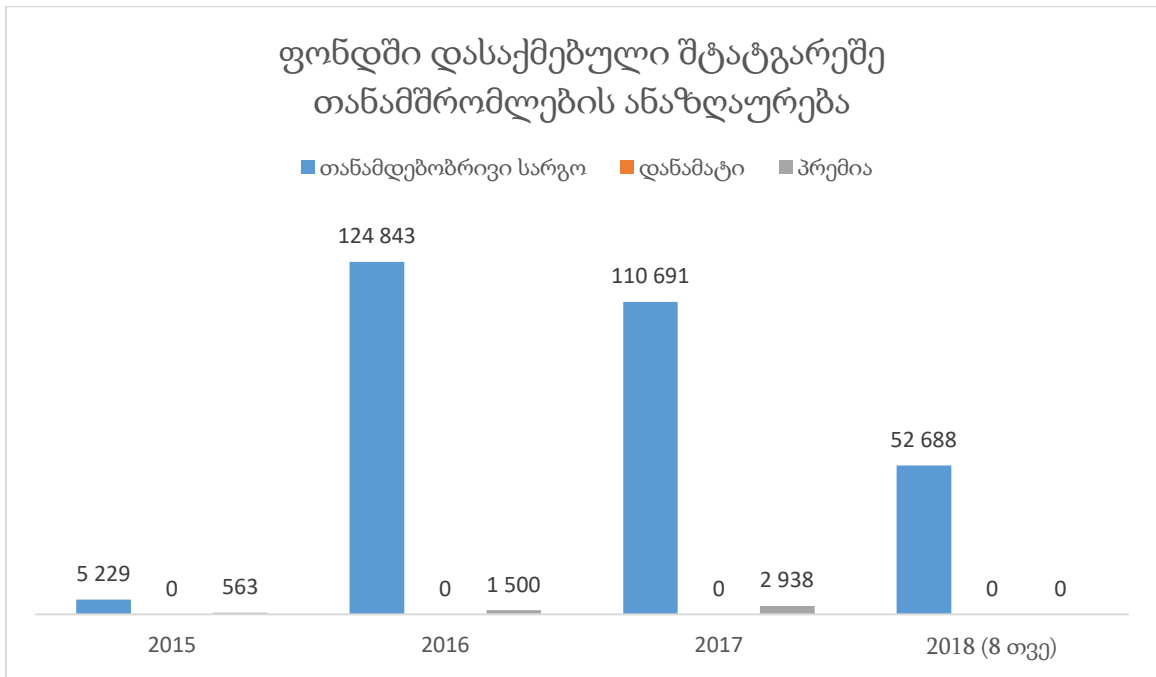
ფონდში მომუშავეთა რაოდენობა, წლიური ბუღალტრული ანგარიშის მიხედვით, ყოველწლიურად იზრდებოდა.

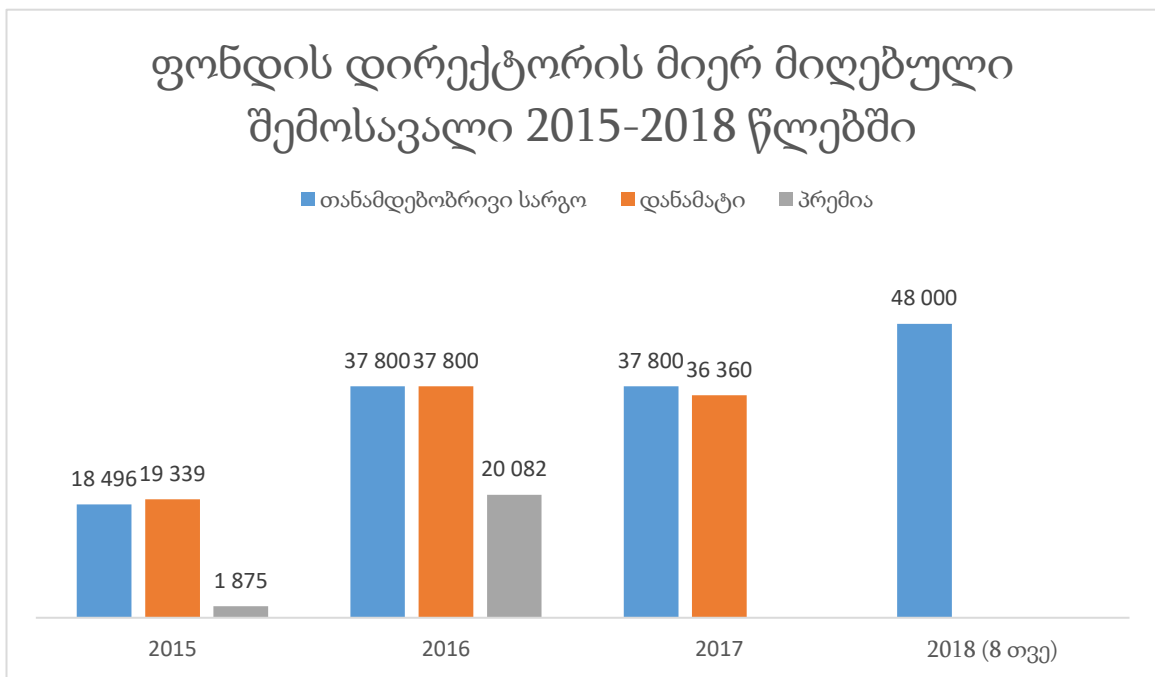
სრულყოფილი ინფორმაციის მისაღებად საიამ გამოითხოვა ინფორმაცია ფონდში დაფუძნების დღიდან 2018 წლის ჩათვლით შტატით და შტატგარეშედ დასაქმებული პირების რაოდენობის და მათ მიერ მიღებული შრომის ანაზღაურების შესახებ, ასევე, ფონდის დირექტორის (მანამდე თავმჯდომარის) მიერ მიღებული წლიური შრომის ანაზღაურების თაობაზე. 2012-2014 წლებთან დაკავშირებით, ამ შემთხვევაშიც, საგამოძიებო სამსახურის მიერ დოკუმენტაციის ამოღების გამო, ინფორმაცია არ წარმოდგენია. 2018 წლის 8 თვის მდგომარეობით ფონდში შტატით 56, ხოლო შტატგარეშედ 5 ადამიანი დასაქმებული.

აღსანიშნავია, რომ ფონდის დირექტორი 2014 წლის 14 იანვრიდან თანამდებობის პირად ითვლება,¹⁰ შესაბამისად, ევალუება თანამდებობის პირის ქონებრივი მდგომარეობის შესახებ დეკლარაციის შევსება. აღნიშნული დეკლარაციებისა და ფონდის მიერ მონოდებული ინფორმაციის საფუძველზე, ქვემოთ მოცემულია ფონდის დირექტორის, გიორგი ბაიდარაშვილის მიერ მიღებული შემოსავლები, ჯამში 257,552 ლარი:¹¹

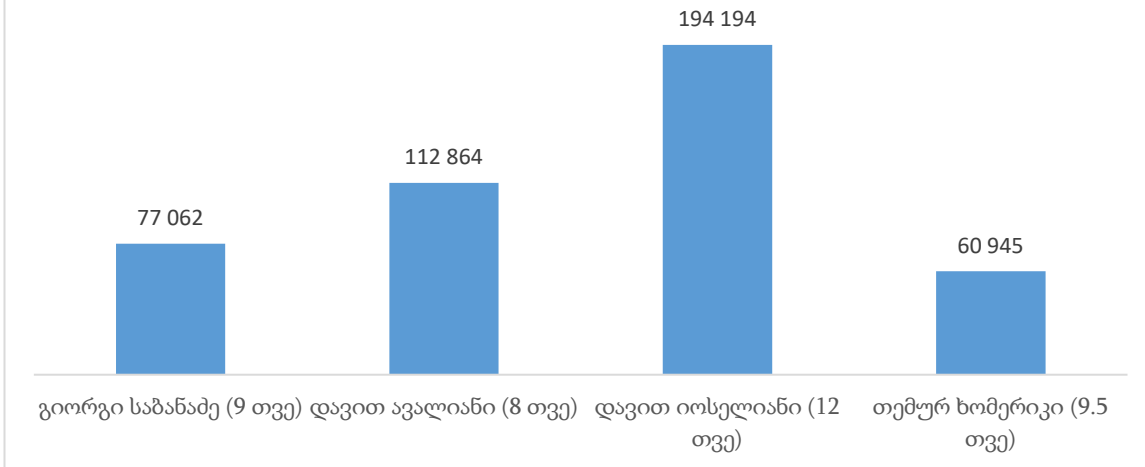

საინტერესოა ასევე 2015 წლამდე ფონდის დირექტორების შრომის ანაზღაურება:

¹⁰ <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2112255?publication=0>

¹¹ 2015 წლიდან - 2018 წლის 8 თვის მდგომარეობით.

ფონდის დირექტორების მიერ მიღებული შრომის ანაზღაურება 2012-2015 წლებში

სახელმწიფო შესყიდვები

ადმინისტრაციული ორგანოს ეფექტიანობის, გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების მნიშვნელოვან საზომს წარმოადგენს უწყების მიერ განხორციელებული საჯარო შესყიდვები. ფონდის ბიუჯეტის საკმაოდ დიდი წილი სწორედ სახელმწიფო შესყიდვებზე მოდის და სხვადასხვა მომსახურებასა თუ საქონლის მიწოდებაში რეალიზდება.

ამ კუთხით საიამ გააანალიზა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს სისტემაში არსებული ინფორმაცია, კერძოდ, რამდენი შესყიდვა განხორციელდა და რა ღირებულების; რა ფორმით და რა საფუძვლით შეისყიდა ფონდმა მომსახურება/საქონელი; რამდენია გამარტივებული შესყიდვების წილი მთლიან შესყიდვებში და ა.შ.

საიას მიერ ჩატარებულმა კვლევამ საკმაოდ საყურადღებო შედეგი აჩვენა. კერძოდ, შესყიდვების ანალიზმა გამოავლინა, რომ თბილისის განვითარების ფონდმა მთლიანი შესყიდვების 75% სწორედ გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით განახორციელა.

მიუხედავად იმისა, რომ თბილისის განვითარების ფონდი 2010 წელს დაფუძნდა, შესყიდვების სისტემაში შემსყიდველად 2015 წლის 3 თებერვალს დარეგისტრირდა. როგორც თავად აღნიშნავენ, ფონდის სახელმწიფო შესყიდვებზე დაქვემდებარების მიზეზი ფონდის საბიუჯეტო ორგანიზაციად ცნობა გახდა. თუმცა, საიამ საკუთარ კვლევაში ჯერ კიდევ 2012 წელს აღნიშნავდა,¹² რომ ფონდების კერძო სამართლებრივი სტატუსის მიუხედავად, მათ მიერ მომსახურების/საქონლის შესყიდვა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის დაცვით უნდა მომხდარიყო, ვინაიდან ფონდი საქმიანობას მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სახსრებით ახორციელებდა. შესაბამისად,

¹² <https://bit.ly/2RilUym>

ამ თავში წარმოდგენილი ინფორმაცია მოიცავს 2015 წლიდან 2018 წლის 5 ოქტომბრის ჩათვლით პერიოდს.¹³

ფონდის მიერ ტენდერის მეშვეობით საანგარიშო პერიოდში გაფორმებული ხელშეკრულებების ჯამურმა ღირებულებამ 31,623,066 ლარს მიაღწია (პრეისკურანტი - 145,365 ლარი).¹⁴ ჯამში გამოცხადდა 191 ტენდერი.¹⁵

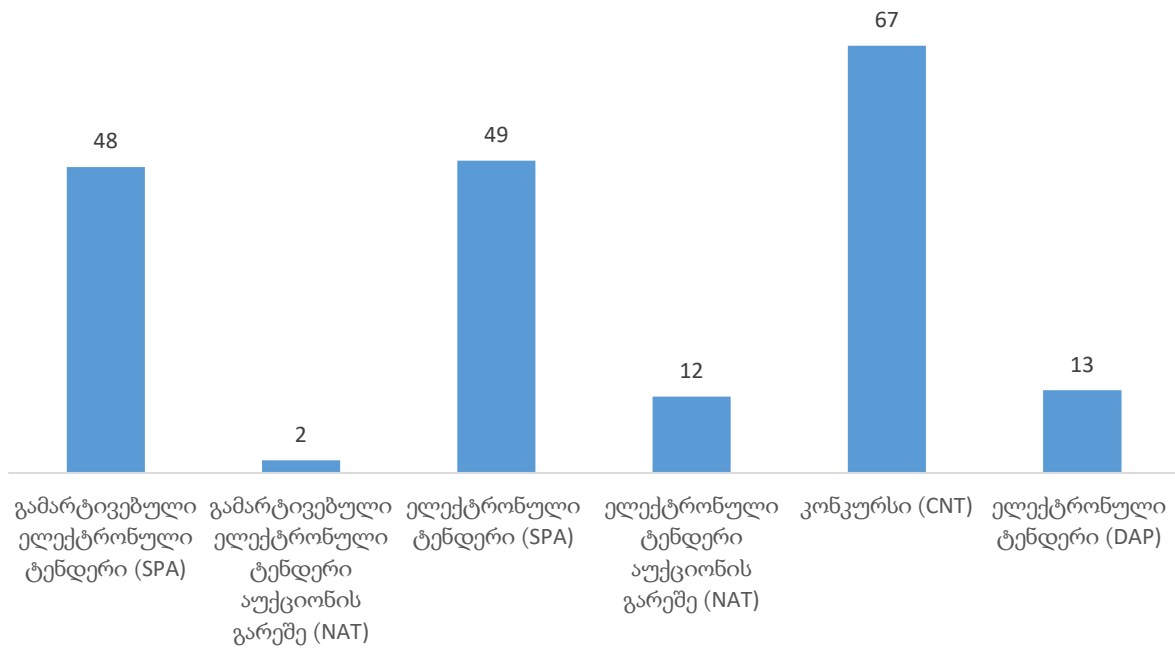
¹³ ელექტრონული ტენდერი - 10.03.2015 – 05.10.2018, **CMR** – 06.02.2015 – 05.10.2018, **SMP** - 06.11.2015 – 05.10.2018;

¹⁴ სავარაუდო სახელშეკრულებო ღირებულება - 46,064,631 ლარი, პრეისკურანტი - 258,779 ლარი;

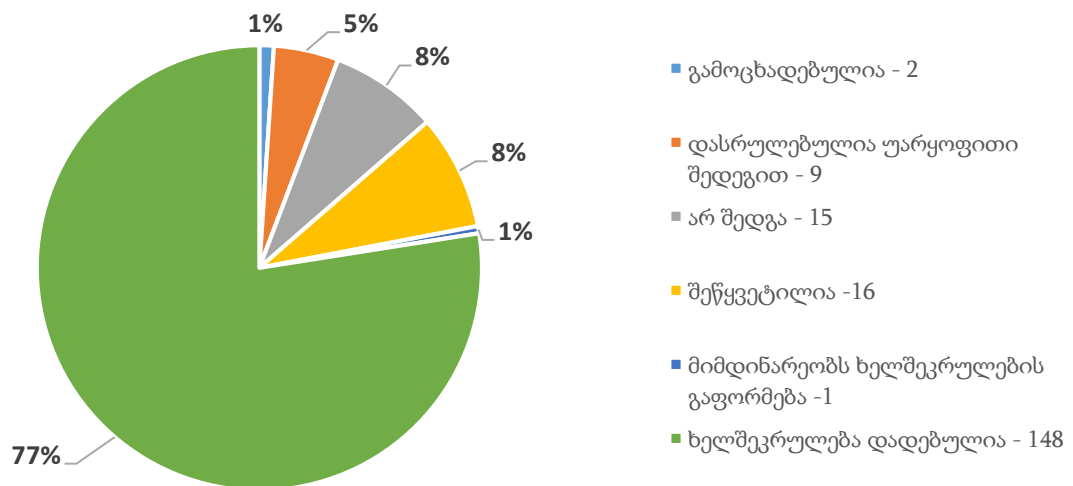
¹⁵ ვინაიდან ელექტრონული ტენდერის ჩატარების განსხვავებული პროცედურები არსებობს, მეტი თვალსაჩინოებისთვის, ქვემოთ განხილულია ყველა იმ ელექტრონული შესყიდვის ტიპი, რომელიც ფონდმა გამოიყენა მომსახურების თუ საქონლის შესყიდვის დროს:

- გასულ წელს გაუქმდა გამარტივებული ელექტრონული ტენდერით შესყიდვის განხორციელების საფუძველი, თუმცა, ვინაიდან ფონდი ამ საფუძველს მანამდე ინტენსიურად იყენებდა, კვლევაში მოცემულია აღნიშნული ტენდერის მონაცემებიც. ამ ტიპის შესყიდვას სხვა შესყიდვებისგან განასხვავებს მხოლოდ შემჭიდროებული ვადები.
- ელექტრონული ტენდერი (SPA) - ამ დროს იმართება 3 ეტაპიანი აუქციონი, ხოლო შემსყიდველი ორგანიზაცია განიხილავს ყველაზე დაბალი ფასის მქონდე პრეტენდენტის შეთავაზებას.
- ელექტრონული ტენდერი აუქციონის გარეშე (NAT) - აღნიშნული შესყიდვის ტიპი 2016 წლიდან ამოქმედდა. ყველა პროცედურა იგივეა, რაც ელექტრონული შესყიდვის შემთვევაში, თუმცა, მიმწოდებლის მიერ წინადადების წარდგენა ხდება მხოლოდ ერთხელ (3 დამატებითი რაუნდის მაგივრად), ფასის კლებაც შესაძლებელია მხოლოდ ერთხელ. ვაჭრობის ძირითად დროში დაფარულია პრეტენდენტთა რაოდენობა, მათი ვინაობა და სატენდერო წინადადებები. ელექტრონული ტენდერისთვის ტენდერის სტატუსის - „წინადადებების მიღება დასრულებულია“ - მინიჭებისთანავე საჯარო ხდება მხოლოდ ყველაზე დაბალი ფასის წარმდგენი პრეტენდენტის ვინაობა და სატენდერო წინადადება. პრეტენდენტთა რაოდენობა, სხვა პრეტენდენტების ვინაობა და მათი სატენდერო წინადადებები საჯარო ხდება მხოლოდ ელექტრონული ტენდერისთვის ტენდერის სტატუსის - „ხელშეკრულება დადებულია“ - მინიჭების შემთხვევაში, სტატუსის მინიჭებისთანავე.
- კონკურსი (CNT) – აღნიშნული ტიპი შესყიდვების სისტემას დაემატა 2015 წლიდან. სხვა შესყიდვის ტიპებისგან კონკურსი გამოირჩევა იმით, რომ შეფასება შესაძლებელია არა მხოლოდ ფასით, არამედ სხვა არათვლადი კრიტერიუმებითაც. ასეთ შესყიდვას იყენებენ დიზაინთან დაკავშირებული შესყიდვების დროს (ინჟინერული დაგეგმარება, არქიტექტურული ან სხვა სახის დიზაინერული პროექტები).
- ელექტრონული ტენდერი (DAP) - ელექტრონული ტენდერის ეს ტიპი 2016 წლიდან მოქმედებს. ძირითადად გამოიყენება სამუშაოს შესყიდვის მიზნით. ასეთი შესყიდვის დროს ჯერ მოწმდება პრეტენდენტების ტექნიკური დოკუმენტაცია, სარეგისტრაციო/უფლებრივი მონაცემების ამსახველი დოკუმენტ(ებ)ი, რა დროსაც გაიცხრილება სატენდერო მოთხოვნებთან შეუსაბამო პრეტენდენტები, ხოლო, შეფასების დასრულებისთანავე საჯარო ხდება მხოლოდ ყველაზე დაბალი ფასის წარმდგენი პრეტენდენტის წინადადება და ხარჯთაღრიცხვა. ამ დროს არ ტარდება დამატებითი რაუნდები.

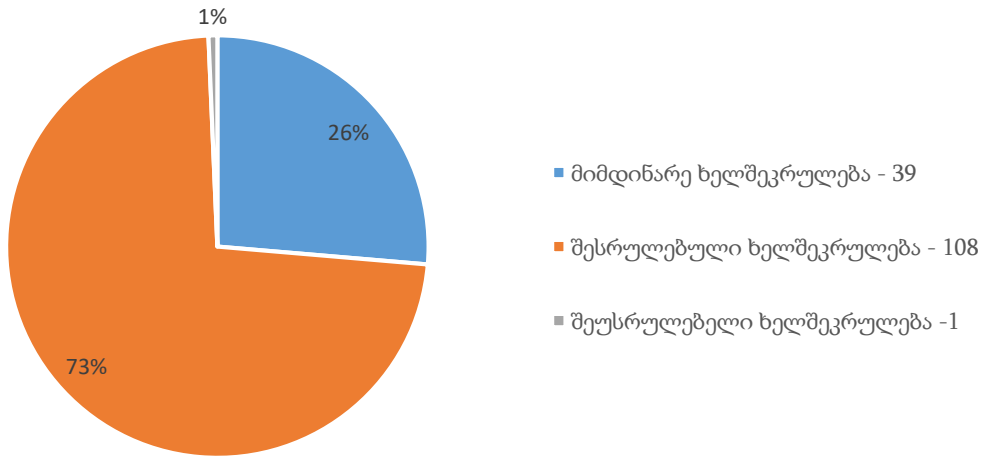
ფონდის მიერ გამოცხადებული შესყიდვები "შესყიდვის ტიპის" მიხედვით

ფონდის მიერ გამოცხადებული შესყიდვები "შესყიდვის სტატუსის" მიხედვით

ფონდის მიერ განხორციელებული შესყიდვები
"ხელშეკრულების სტატუსის" მიხედვით

გამარტივებული შესყიდვები

სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონული ტენდერებიდან გამონაკლისს წარმოადგენს გამარტივებული შესყიდვა, რა დროსაც შემსყიდველი ორგანიზაცია შესყიდვას ახორციელებს ტენდერის გამოუცხადებლად, პირდაპირი წესით.

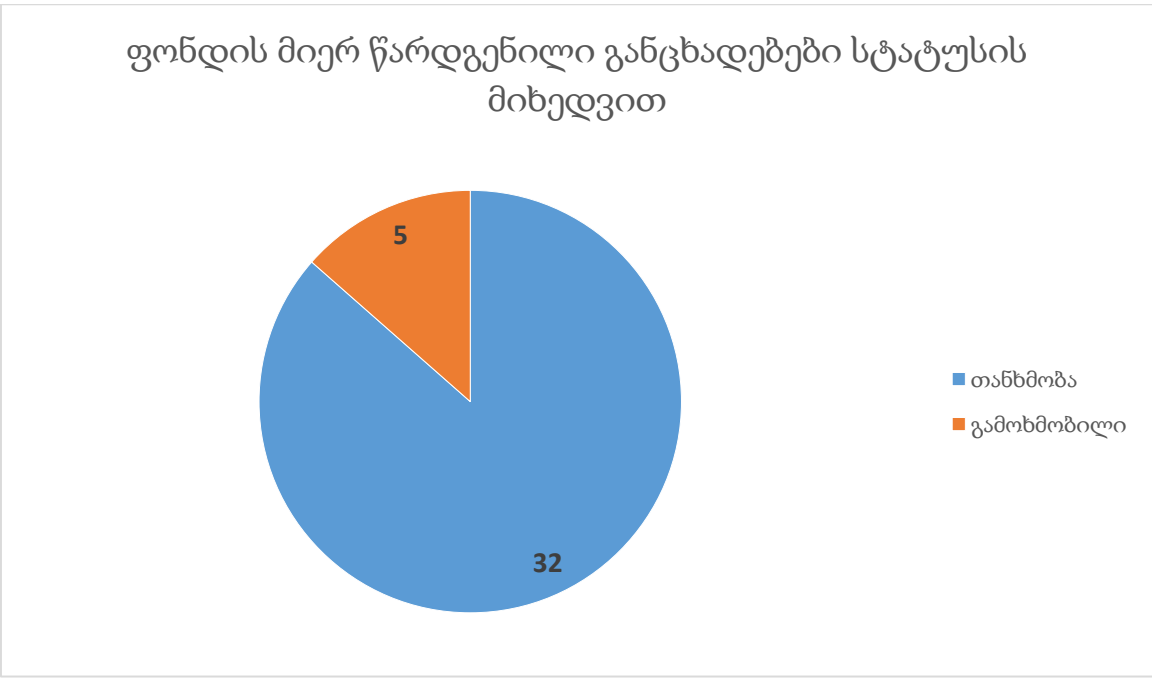
SMP მოდული

2015 წლის ცვლილებების მიხედვით, შესყიდვის გარკვეული საფუძვლების დროს,¹⁶ შემსყიდველ ორგანიზაციას ვალდებულება გაუჩნდა, რომ შესყიდვამდე მოითხოვოს თანხმობა გამარტივებული შესყიდვის გამოყენების შესახებ.¹⁷ სისტემაში დაინერგა SMP მოდული. აღნიშნული მოდული საიამ კვლევის ფარგლებში გააანალიზა ფონდის მიერ მოთხოვნილი შესყიდვების კუთხით.

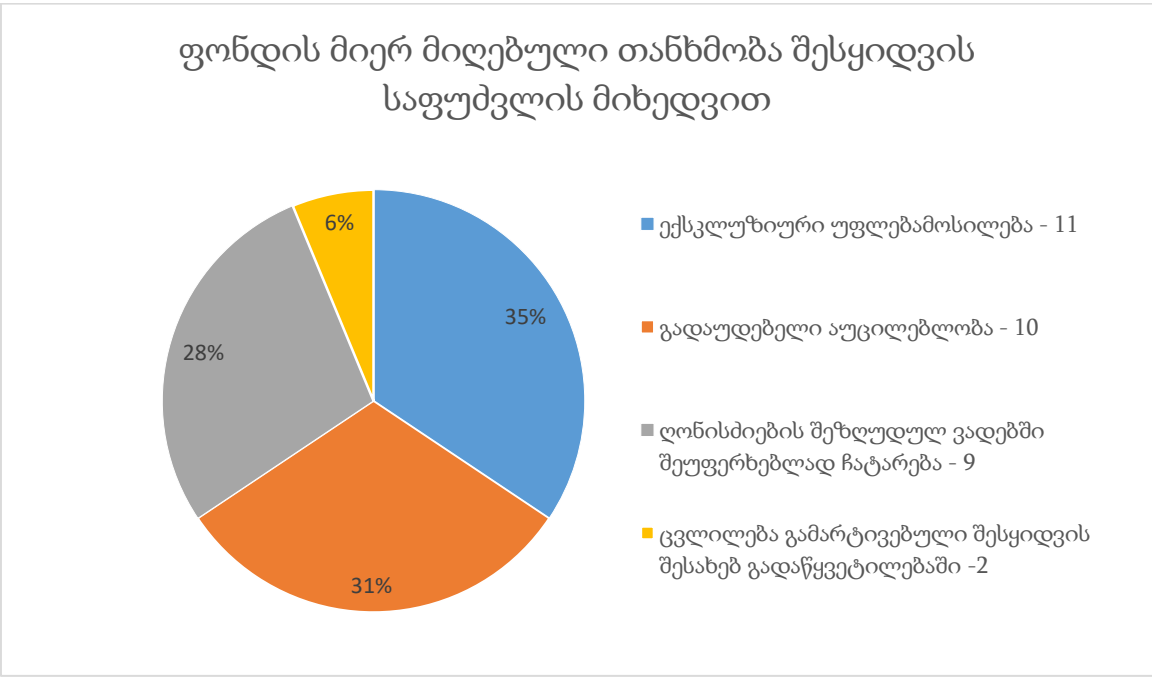
ფონდმა საანგარიშო პერიოდში გამარტივებული შესყიდვის განხორციელების მოთხოვნის მიზნით 37 განაცხადი წარადგინა.

¹⁶ „ა) საქონლის მიწოდება, მომსახურების განწევა ან სამშენებლო სამუშაოს შესრულება მხოლოდ ერთი პირის ექსკლუზიური უფლებაა;
ბ) არსებობს გადაუდებელი აუცილებლობა;
გ) მიმწოდებლისგან შესყიდული ობიექტის ხარისხის გაუარესების თავიდან აცილების ან/და მისი შემდგომი ექსპლუატაციის უზრუნველყოფის მიზნით, აუცილებელია, შესყიდვა განხორციელდეს იმავე მიმწოდებლისგან ან იმავე მიმწოდებელთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ქვეკონტრაქტორისგან;
დ) სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიების შეუფერხებლად ჩატარებისთვის გათვალისწინებულია შეზღუდული ვადები“.

¹⁷ <https://matsne.gov.ge/document/view/2951669?publication=0>

ის განცხადებები, რომლებზეც მიღებულია თანხმობა, შესყიდვის საფუძვლის მიხედვით შემდეგნაირად ნაწილდება:

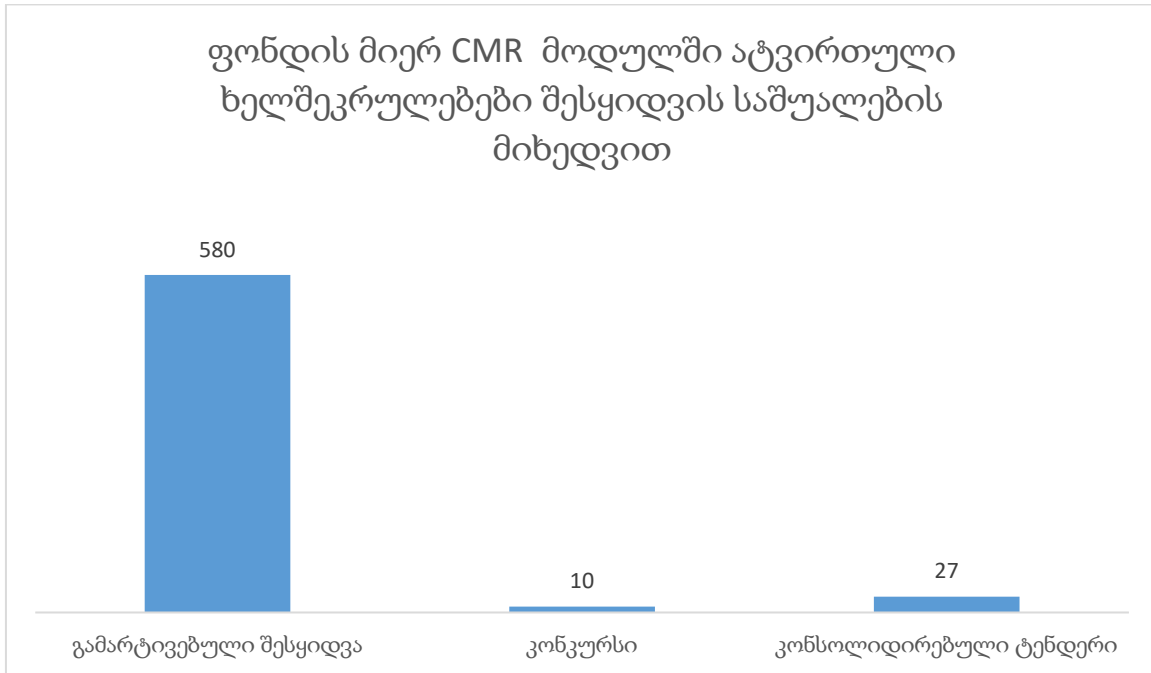

იმ განაცხადების ჯამური ღირებულება, რომლებზეც თანხმობაა მიღებული, შეადგენს 153,219,875 ლარს (აქ არ შედის გადაუდებელი აუცილებლობის საფუძვლით განხორციელებული შესყიდვები, ვინაიდან ამ შემთხვევაში ფონდს არ აქვს ვალდებულება, შესასყიდი საქონლის/მომსახურების სავარაუდო ღირებულება მიუთითოს). აღნიშნული შესყიდვების 95% სწორედ მთავრობის თანხმობის საფუძველზე განხორციელდა.

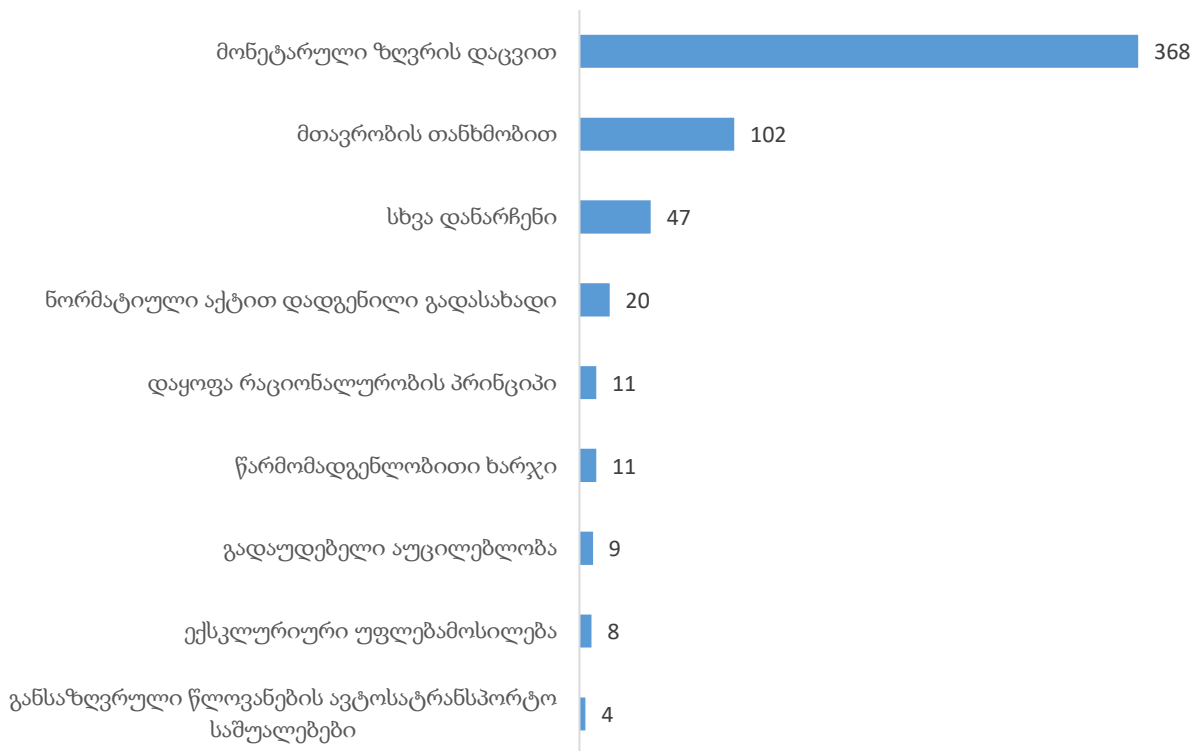
CMR მოდული

ფონდმა ხელშეკრულების შესრულების მიმდინარეობის ანგარიშების (CMR) მოდულში ჯამში 617 ხელშეკრულება ატვირთა. აქედან:

გამარტივებული შესყიდვის საფუძვლების მიხედვით, ფონდმა ყველაზე მეტი შესყიდვა მონეტარული ზღვრის დაცვით შესყიდვის საფუძვლით განახორციელა, თუმცა, მათი ჯამური ღირებულება გაცილებით ნაკლებია მთავრობის თანხმობით განხორციელებულ შესყიდვებთან შედარებით.

ფონდის მიერ დადებული გამარტივებული შესყიდვის ხელშეკრულებების რაოდენობა საფუძვლის მიხედვით

სისტემაში გამოქვეყნებული ინფორმაციის მიხედვით, საანგარიშო პერიოდში გაფორმებული ხელშეკრულებების რაოდენობა გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით შეადგენს 580-ს, ხოლო მათი ჯამური ღირებულება - 129,123,573 ლარს, 1200 დოლარს და 224,520 ევროს. ამ შესყიდვებში მთავრობის თანხმობით განხორციელებული შესყიდვების შედეგად გაფორმებული ხელშეკრულებების ღირებულება 120,674,442 ლარს და 223,850 ევროს შეადგენს, რაც მთლიანი გამარტივებული შესყიდვების დაახლოებით 94%-ია.

აღსანიშნავია, რომ ფონდი ძირითად სარეაბილიტაციო თუ სხვა სახის სამუშაოებს სწორედ გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით, მთავრობის თანხმობის საფუძველზე ახორციელებდა. ასეთებია, მაგალითად: ქ. თბილისში გუდიაშვილის მოედნისა და მიმდებარე არეალის სრული სარეაბილიტაციო-სარესტავრაციო სამუშაოები; ქ. თბილისში ორბელიანის მოედნისა და მიმდებარე არეალის სრული სარეაბილიტაციო სამუშაოები; ქ. თბილისში დავით აღმაშენებლის გამზირის საფეხმავლო მონაკვეთის კეთილმოწყობისა და არსებული გამწვანებული ტერიტორიის მოვლა-პატრონობის სამუშაოები; ქ. თბილისში დავით აღმაშენებლის გამზირის, ვერძოდ, ვარდების ბაღიდან და დ. აბაშიძის ქუჩიდან ზაარბრუკენის მოედნამდე მონაკვეთისა და მშრალი ხიდის მიმდებარე არეალის სრული სარეაბილიტაციო სამუშაოები და ა.შ.

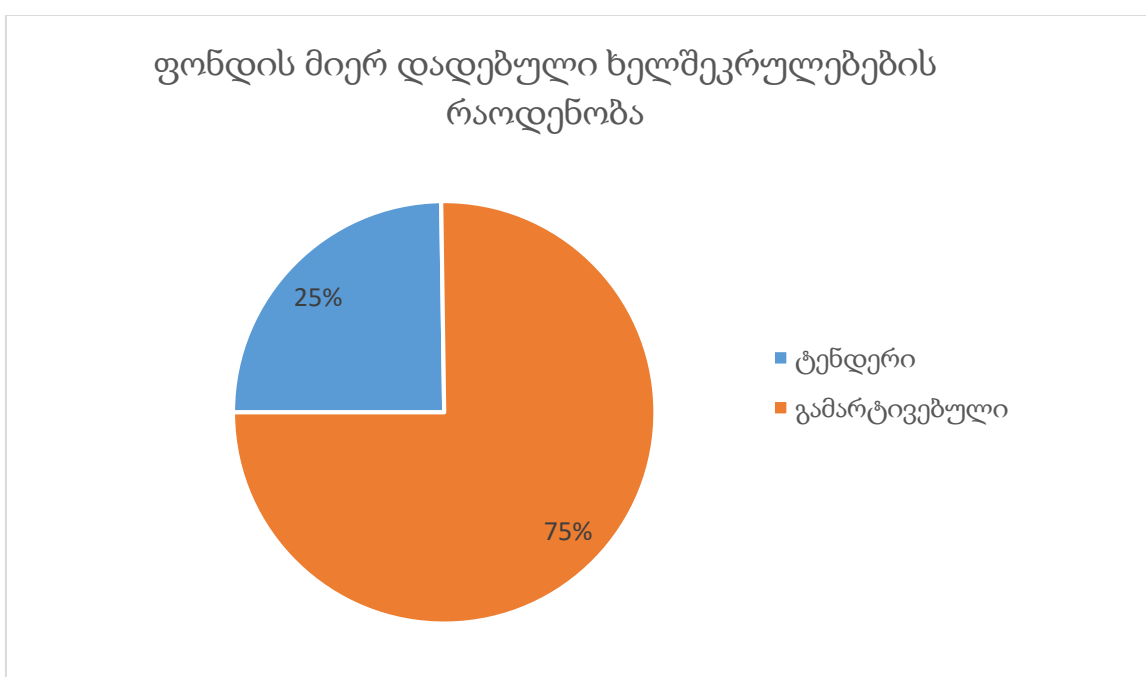
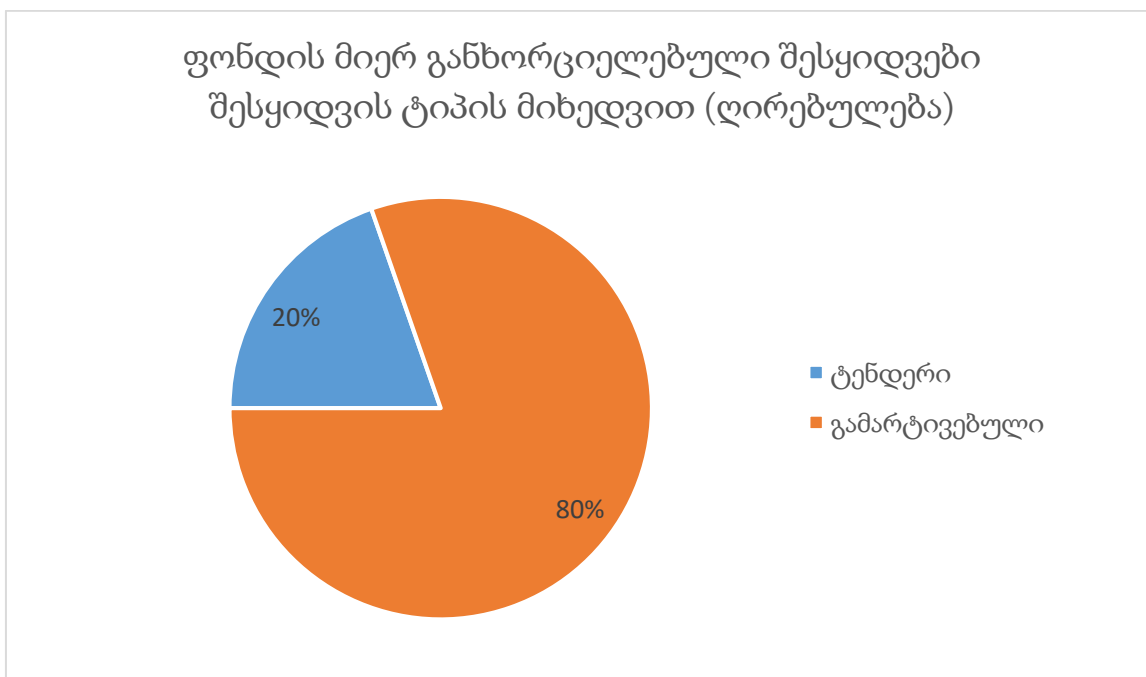
საიამ კვლევის შედეგად გამოარკვია, რომ ის თანხები, რომლებიც მითითებულია CMR მოდულში, წარმოადგენს 2015 წლიდან გასაცემ თანხას და არა - ხელშეკრულების მთლიან ღირებულებას.¹⁸

CMR მოდულის შესწავლისას საიას ყურადღება მიიქცია 2011 წელს დადებულმა ხელშეკრულებამ (CMR160112545), რომლის საგნად იმ დროისთვის განსაზღვრული იყო „ქ.თბილისში, თბილისის ზღვის რეკრეაციული ზონის და სანაპირო ზოლის რეკონსტრუქცია და კეთილმოწყობის

¹⁸ ფონდი ამ შემთხვევის მიზეზად უთითებს 2015 წლამდე სახელმწიფო შესყიდვების კანონის მასზე გაუვრცელებლობას.

სამუშაოები“. აღნიშნული ხელშეკრულების დადების შემდეგ მხარეებს შორის შედგა 9 შეთანხმების აქტი, რომლითაც ძირითადად ვადა იცვლებოდა. თუმცა, 2016 წლის 29 მარტს გაფორმებული შეთანხმების აქტით ფონდმა ხელშეკრულების საგანში დაამატა ლისის ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე რეკრეაციული და სანაპირო ზოლის სარეკონსტრუქციო-სარეაბილიტაციო სამუშაოები. ფონდმა ისე შეცვალა ხელშეკრულების საგანი და გაზარდა მისი მოცულობა სხვა ობიექტის სამშენებლო სამუშაოებით, რომ არც ტენდერი გამოუცხადებია და არც დამატებით მიუმართავს შესყიდვების სააგენტოსთვის გამარტივებული შესყიდვის განხორციელებისთვის ნებართვის გაცემის თაობაზე, რაც მნიშვნელოვან დარღვევას წარმოადგენს, მით უმეტეს მაშინ, როცა, ფონდისვე განცხადებით, ის უკვე ექვემდებარებოდა სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობას.

ქვემოთ მოცემულია დიაგრამები, რომლებზეც ასახულია ტენდერით და გამარტივებული შესყიდვით დადებული ხელშეკრულებების ჯამური ღირებულების და რაოდენობის ურთიერთმიმართებები:

ანგარიშგება

საბიუჯეტო ორგანიზაციის გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების მნიშვნელოვანი ასპექტია ასევე მის მიერ ანგარიშების წარდგენა დამფუძნებელ ორგანიზაციასთან, ამ შემთხვევაში - თბილისის მერიასთან. ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის წესდების 6.3.12 მუხლის მიხედვით, ფონდის დირექტორი ვალდებულია, ყოველწლიურად წარუდგინოს დამფუძნებელს ანგარიში ფონდის საქმიანობისა და განეული სამუშაოების შესახებ.

საიამ, წესდების ზემოაღნიშნული მუხლის საფუძველზე, გამოითხოვა საჯარო ინფორმაცია, კერძოდ, დაფუძნების დღიდან 2018 წლის ივლისამდე ფონდის მიერ წარდგენილი ანგარიშების ასლები.¹⁹

მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, ფონდი ანგარიშებს წარუდგენს მერიის საფინანსო საქალაქო სამსახურს. ანგარიშები სულ სამ გვერდიანი და საკმაოდ ზოგადი ხასიათისაა. მათში მოცემული ინფორმაციის თითქმის ნახევარი, ოთხივე წლის შემთხვევაში, იდენტურია, არ იცვლება დასახული მიზნების, მიღწეული საბოლოო შედეგების და ამ შედეგების შეფასების ინდიკატორების ტექსტური ნაწილი. ინდიკატორები მოცემულია ზოგადად და არ შეიცავს რიცხობრივ მონაცემებს. რეალურად, შეუძლებელია შეფასდეს, ნამდვილად იყო თუ არა მიზანი მიღწეული. არ არის მითითებული დასახული შესასრულებელი აქტივობები. შესაბამისად, უცნობია, რეალურად მიემართებოდა თუ არა შესრულებული სამუშაო თავდაპირველ მიზანს ან რა მასშტაბით უნდა განხორციელებულიყო კონკრეტული სამუშაო (ნაწილობრივ თუ მთლიანად). ასევე, არ არის ნაჩვენები, რა იყო ის ხელშემშლელი ფაქტორი, რის გამოც, ზოგ შემთხვევაში, სამუშაო ნაწილობრივ შესრულდა.

ფონდს არ წარმოუდგენია დამატებით რაიმე სხვა სახის ანგარიშები, შესაბამისად, უნდა ვივარაუდოთ, რომ დამფუძნებელთან ანგარიშგება მხოლოდ ამ ფორმით ხდებოდა.

გამჭვირვალობის ხარისხი ფონდში

საია დაინტერესდა, რამდენად გამჭვირვალედ ურთიერთობს ფონდი საზოგადოებასთან და როგორია მისი ღიაობის სტანდარტი. ამ მიზნით, კვლევის ჯგუფმა გააანალიზა ფონდის ვებგვერდი და მასზე არსებული ინფორმაცია.²⁰ ასევე, საიას კვლევის საგანს წარმოადგენდა ინფორმაცია ფონდში არსებული საჯარო ინფორმაციის გამოთხოვნის სტატისტიკის შესახებ. თუმცა, ვინაიდან ფონდმა მოთხოვნილი ინფორმაცია არ მოგვანოდა კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში, საიამ ადმინისტრაციული წესით გაასაჩივრა უწყების უმოქმედობა.²¹

ვებგვერდის ანალიზის შედეგად გამოიკვეთა, რომ ფონდი საკმაოდ გაუმჭვირვალე და არაანგარიშვალდებული უწყებაა, რადგან მასზე ძირითადი საკითხები ან საერთოდ არ არის პროაქტიულად გამოქვეყნებული ან არასრულყოფილია, კერძოდ:

1. ინფორმაცია პროექტ „ახალი ტიფლისის“ შესახებ არასრულყოფილია და, ზოგ შემთხვევაში, მეორდება;
2. არცერთი განხორციელებული პროექტი არ შეიცავს ინფორმაციას პროექტის ბიუჯეტის შესახებ;

¹⁹ საიას 2018 წლის 30 ივლისის #გ-04/123-18 განცხადება და 2018 წლის 30 აგვისტოს #გ-04/158-18 განცხადება;

²⁰ ვებგვერდის ანალიზის დრო: 2018 წლის 20 ნოემბერი;

²¹ ფონდმა საიას ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით ინფორმაცია ნაწილობრივ მოაწოდა 2019 წლის 11 იანვრის #01-31 კორესპონდენციით, შესაბამისად, აღნიშნული ინფორმაცია ვერ გააანალიზდა და ვერ მოხვდა კვლევაში. თუმცა, დანართის სახით წარმოდგენილია წერილის ასლი.

3. ტენდერების შესახებ ინფორმაცია მხოლოდ 2018 წლის მარტამდე პერიოდს ასახავს;
4. ტენდერების შესახებ ინფორმაცია დაკავშირებულია სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს სისტემასთან. არ არის მოცემული საბოლოო ხელშეკრულება ან, კონკურსის შემთხვევაში - შესრულებული კონცეფცია. შესაბამისად, საზოგადოებისთვის უცნობი რჩება შესყიდვის საბოლოო პროდუქტი.
4. შესყიდვების შესახებ ინფორმაცია არ მოიცავს გამარტივებული პროცედურით განხორციელებულ შესყიდვებს;
5. ვებგვერდზე არ არის გამოქვეყნებული ფონდის ბიუჯეტი და მასთან დაკავშირებული ნორმატიული აქტები;
6. ვებგვერდზე არ არის გამოქვეყნებული ფონდის წლიური ანგარიშგება;
7. ვებგვერდი არ არის ხელმისაწვდომი არცერთ სხვა ენაზე გარდა ქართულისა. მიუხედავად იმისა, რომ ენის ცვლილება გვერდზე მოცემულია და, წესით, ინგლისური ენის არჩევის შესაძლებლობას უნდა იძლეოდეს, აღნიშნული რეჟიმი არ მუშაობს.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 27-ე მუხლის მიხედვით, ფონდი წარმოადგენს საჯარო დაწესებულებას, ვინაიდან, ერთი მხრივ, ის არის ადმინისტრაციული ორგანო, ხოლო მეორე მხრივ, მთლიანად ფინანსდება მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან. ბაკ-ის 49-ე მუხლის თანახმად, საჯარო დაწესებულება ვალდებულია, ყოველი წლის 10 დეკემბერს წარადგინოს და საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში გამოაქვეყნოს საჯარო ინფორმაციის ანგარიში. **ფონდს არასდროს გამოუქვეყნებია ე.წ. 10 დეკემბრის ანგარიში, რაც მისი გამჭვირვალობის დონეს მნიშვნელოვნად ასუსტებს.**

ფონდი და ქვეყნის მესაკუთრე

საია კვლევის ფარგლებში შეეცადა, გაეანალიზებინა ის ხელშეკრულებები, რომლებიც ფონდსა და ძველის მესაკუთრეებს შორის ფორმდებოდა. ასევე, კვლევის საგანს წარმოადგენდა ფონდის მიერ გადახდილი ქირის საფასურის ოდენობა და რეაბილიტაციის პროცესის გაჭიანურების გამო დამატებითი ხარჯების შესახებ ინფორმაცია. ამ მიზნით, საიამ განცხადებით მიმართა ფონდს და მოითხოვა ხელშეკრულების ასლები და, ქირის შემთხვევაში - რაოდენობრივი ინფორმაცია. ვინაიდან ფონდმა საიას არცერთ ამ შინაარსის განცხადებას არ უპასუხა, საიამ სასამართლო წესით მოითხოვა ფონდისთვის ქმედების დავალდებულება.²²

მიუხედავად ამისა, ქვემოთ აღწერილია ზოგადი ტენდენცია, რომელიც გამოვლენილია საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის იურიდიული დახმარების ცენტრის მიერ - კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის მესაკუთრე მოქალაქეებისთვის სამართლებრივი დახმარების აღმოჩენისა და კონსულტაციების შედეგად. კერძოდ:

- რეკონსტრუქციის შემდეგ ახალაშენებულ შენობაში ძველი მესაკუთრეების საკუთრების განლაგების ადგილი ხელშეკრულებით არ არის ზუსტად განსაზღვრული და შემდგომში მოქალაქეებს პრობლემები ექმნებათ ფართების საკუთრებაში გადაცემაზე, რადგან ვერ

²² ფონდმა საიას შემოადინიშნულთან დაკავშირებით ინფორმაცია ნაწილობრივ მოაწოდა 2019 წლის 11 იანვრის #01-31 კორესპონდენციით, შესაბამისად, აღნიშნული ინფორმაცია ვერ გაანალიზდა და ვერ მოხვდა კვლევაში. თუმცა, დანართის სახით წარმოდგენილია წერილის ასლი.

ხერხდება მოქალაქეებთან ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის შეთანხმება ფართების გადანაწილებაზე.

- როგორც წესი, აღნიშნული ხელშეკრულებების თანახმად, ფონდი ვალდებულია, მესაკუთრეს გადაუხადოს ქირა მისთვის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფართის გადაცემამდე. ხშირია შემთხვევები, როდესაც ფონდი სამუშაოებს დროულად ვერ ასრულებს, რის გამოც მას წარმოეშვება ქირის გადახდის გაგრძელების ვალდებულება. ეს კი, რა თქმა უნდა, ბიუჯეტიდან დამატებითი სახსრების გამოყოფას მოითხოვს და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში გამოსაკვლევიან, თუ რა მიზეზით ვერ დასრულდა მშენებლობის პროცესი დროულად და ვისი ქმედებით მიაღწა აღნიშნული ზიანი სახელმწიფო ბიუჯეტს.
- არის შემთხვევები, როდესაც ფონდი გაურკვეველი მიზეზით აღარ უხდის მესაკუთრეს ქირის თანხას, რის გამოც მესაკუთრეებს უხდებათ სასამართლო დავის წარმოება.
- მრავალბინიან საცხოვრებელ სახლში, სადაც ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა არსებობს, ფონდი აფორმებს კონკრეტულ ინდივიდუალურ მესაკუთრეზე მორგებულ ხელშეკრულებას ისე, რომ არ ითვალისწინებს სხვა დანარჩენი მესაკუთრეების ინტერესებს. მაგალითად, ფონდის მხრიდან გაფორმებულია ხელშეკრულებები, რომლითაც, უძრავი ქონების რეკონსტრუქციის შედეგად, მას დაემატა ერთი სართული და სარდაფი, ხოლო აღნიშნული ქონება ფონდმა განკარგა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრებისგან დამოუკიდებლად, მათი თანხმობის გარეშე. კერძოდ, ფონდმა კონკრეტულ ინდივიდუალურ მესაკუთრესთან დაიდო ხელშეკრულება ამ ახალი ფართების საკუთრებაში გადაცემასთან დაკავშირებით, რაც არღვევს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრების საკუთრების უფლებას. კანონმდებლობის თანახმად, ასეთი ქონება წარმოადგენს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის საერთო საკუთრებას და მის განსაკარგად აუცილებელია ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო კრების ჩატარება და ყველა წევრის თანხმობა. ფონდის მხრიდან კანონის დარღვევით ისეთი გარიგებების დადება, რომლებიც კონკრეტულ პირთა ინტერესებზეა მორგებული, ისე, რომ ამით სხვა თანამესაკუთრეების საკუთრების უფლება იზღუდება, ბაღებს ეჭვებს კორუფციულ გარიგებასთან დაკავშირებით.
- ყოველ ასეთ შემთხვევაში სასამართლო დავის წარმოებისას ზიანი ადგება სახელმწიფო ბიუჯეტს, რადგან მშენებლობა აღარ ხორციელდება, პირები უკვე გაყვანილნი არიან თავიანთი საცხოვრებელიდან და ფონდს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯზე უხდება მათთვის ქირის გადახდა. შესაბამისად, მშენებლობის გადავადება დამატებით ტვირთად აწვება სახელმწიფო ბიუჯეტს, რაც გამოწვეულია ფონდის მხრიდან დაუგეგმავი და სამართლებრივად არასწორი ქმედებებით.

ფონდი და GWP

ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის წესდების ჩანაწერი - „თბილისის ტერიტორიაზე უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის ხელშეწყობა“ ქმნის საფრთხეს, რომ ფონდის მხრიდან თანხები დაიხარჯოს ისეთ პროექტებზე, რომლებსაც არანაირი კავშირი არ აქვს კულტურულ მემკვიდრეობასა და ქალაქ თბილისის ისტორიული იერსახის შენარჩუნებასთან, თუმცა, თბილისის ტერიტორიაზე კონკრეტული პირების საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების ღირებულებას გაზრდის.

ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის 2010 წლის წესდების²³ თანახმად, ფონდის ერთ-ერთი მიზანია ქ. თბილისში წყალსადენ-კანალიზაციის რეაბილიტაციის მიზნით სტრატეგიების შემუშავება და მათი განხორციელების ხელშეწყობა ან/და შესრულების კონტროლი. 2015 წლის წესდებაში ფონდის მიზნებში მითითებულია მხოლოდ ქალაქ თბილისის ისტორიული იერსახის შენარჩუნება და

²³ წესდების მე-2 მუხლის 2.1.2. პუნქტი;

უძრავი ქონების ღირებულების ზრდის ხელშეწყობა. დღეს მოქმედი წესდებაც იგივე შინაარსის პუნქტს შეიცავს ფონდის მიზნებთან დაკავშირებით.

ქ. თბილისში არსებული წყალსადენ-კანალიზაცია შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ (ს/კ: 203826002) საკუთრებაშია. აღნიშნული ქონება შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ საკუთრებაში გადავიდა საქართველოს მთავრობას, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს, ქ. თბილისის მთავრობასა და „მალტიპლექს ენერჯი ლიმიტედს“ (შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ წილის მესაკუთრე 2008 წლის მდგომარეობით) შორის გაფორმებული 2008 წლის 14 მაისის ხელშეკრულების საფუძველზე.

აღნიშნული ხელშეკრულების²⁴ თანახმად, „მას შემდეგ, რაც „მყიდველი“, წინამდებარე ხელშეკრულების შესაბამისად, საკუთარ თავზე აიღებს „კომპანიის“ და „საწარმოების“ მართვას, „მყიდველი“ ვალდებულია, ითანამშრომლოს „გამყიდველებთან“ კეთილი განწყობით იმისათვის, რომ „მყიდველმა“, სადაც საჭიროა, სამუშაოების შესრულების დაგეგმილი პროგრამის ფარგლებში, უზრუნველყოს ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და იმ განვითარების პროექტების განხორციელება, რომლებზეც „გამყიდველები“ მიუთითებენ და წინასწარ აცნობებენ „მყიდველს“ გონივრულ ვადაში.“

აღნიშნული პუნქტიდან გამომდინარე, ქ. თბილისის მერიას უფლება აქვს, შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერს“ წინასწარ შეატყობინოს სარეაბილიტაციო სამუშაოების შესახებ, რათა შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერმა“ უზრუნველყოს წყლისა და კანალიზაციის სისტემების რეაბილიტაცია. შესაბამისად, გაურკვეველია, თუ რატომ ჩაინერა ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის წესდებაში 2010 წელს, რომ ფონდის ერთ-ერთი მიზანია ქ. თბილისში წყალსადენ-კანალიზაციის რეაბილიტაციის მიზნით სტრატეგიების შემუშავება და მათი განხორციელების ხელშეწყობა ან/და შესრულების კონტროლი.

ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდმა საიას მიაწოდა ინფორმაცია²⁵ ფონდის მიერ სარეაბილიტაციო არეალებში შესრულებული მინისქვეშა კომუნიკაციების რეკონსტრუქციისას შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ კუთვნილ ქსელებზე 2015-2018 წლებში ჩატარებული სამუშაოების ღირებულების შესახებ, რომელიც შემდეგნაირად გამოიყურება:

№	სამუშაოების შესრულების წელი	ობიექტი	შემსრულებელი ორგანიზაცია	წყალმომარაგების მაგისტრალური ქსელების მოწყობის ღირებულება (ლარში)	კანალიზაციის მაგისტრალური ქსელების მოწყობის ღირებულება (ლარში)
1	2015	ჯორბენაძის ქუჩის კანალიზაცია (დაკავშირება მეტეხის გვირაბის საკანალიზაციო ქსელზე)	შპს „ენსისი“	-	94,827.00
2	2016	გუდიაშვილის მოედნის მინისქვეშა საინჟინრო - საკომუნიკაციო ქსელების	შპს „ენსისი“	16,300.52	163,764.52

²⁴ ხელშეკრულების 11.4. პუნქტი;

²⁵ ფონდის 2018 წლის 24 სექტემბრის N 01-1055 კორესპონდენცია;

		რეაბილიტაცია			
3	2017	გუდიაშვილის მოედნის მიწისქვეშა საინჟინრო-საკომუნიკაციო ქსელების რეაბილიტაცია	შპს „ენსისი“	122,645.00	95,466.00
4	2016	დავით აღმაშენებლის გამზირის ვარდების ბაღიდან და დ.აბაშიძის ქუჩიდან ზაარბრუკენის მოედნამდე მონაკვეთის, მშრალი ხიდის მიმდებარე არეალის წყალსადენ-კანალიზაციის და სანიაღვრე ქსელის რეკონსტრუქციის სამუშაოები	შპს „დაგი“	268,274.00	53,305.00
5	2016	დავით აღმაშენებლის გამზირის ვარდების ბაღიდან და დ.აბაშიძის ქუჩიდან ზაარბრუკენის მოედნამდე მონაკვეთის, მშრალი ხიდის მიმდებარე არეალის წყალსადენ-კანალიზაციის, სანიაღვრე ქსელის და ელ. მომარაგების რეკონსტრუქციის სამუშაოები	შპს "ინ-სი"	238,528.56	400,097.88
6	2017	ორბელიანი მოედნის მიწისქვეშა საინჟინრო-საკომუნიკაციო ქსელების რეაბილიტაცია	შპს „ინ-სი“	501,567.84	190,639.01

შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე 2015-2018 წლებში ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდიდან სულ ჯამში დაიხარჯა 2,145,415 ლარი.

2015 წლიდან ფონდის წესდებაში ვეღარ ვხვდებით ჩანაწერს ქ. თბილისში წყალსადენ-კანალიზაციის რეაბილიტაციასთან დაკავშირებით, თუმცა, ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის მიერ ამ პერიოდშიც არის დახარჯული თანხები ქ. თბილისში არსებული წყალსადენ-კანალიზაციის რეაბილიტაციის მიზნით.

ამასთან, უცნობია, თუ რა თანხები დაიხარჯა ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის მიერ კერძო კომპანიის - შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ ქონების რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქციაზე 2015 წლამდე, რადგან აღნიშნული ინფორმაციის შემცველი მასალები ამოღებულია საქართველოს მთავარი პროკურატურის მიერ ერთ-ერთი საქმის გამოძიების ფარგლებში.

გაურკვეველია, რატომ იხარჯებოდა და იხარჯება საბიუჯეტო სახსრები შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ საკუთრებაში არსებული ქონების რეკონსტრუქციასა და რეაბილიტაციაზე, როდესაც 2008 წლის 14 მაისის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე აღნიშნულ კომპანიას თავად ევალება თავის საკუთრებაში არსებული ქონების მოვლა-პატრონობა და რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია.

აუდიტის დასკვნები

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია კვლევის ფარგლებში დაინტერესდა ფონდში ჩატარებული აუდიტორული შემოწმებებით. ამ მიზნით, საიამ საჯარო ინფორმაცია გამოითხოვა სახელმწიფო აუდიტის სამსახურიდან²⁶ და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიიდან.²⁷ საიას განცხადებით მოთხოვნილი იყო ინფორმაცია ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდში მათ მიერ ჩატარებული/დაგეგმილი აუდიტების შესახებ.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის პასუხის თანახმად, ფონდის აუდიტი დაფუძნების დღიდან 2018 წლის მაისამდე არ ჩატარებულა. ფონდის ან მის მიერ განხორციელებული პროექტების აუდიტორული შემოწმება დაგეგმილი არ არის არც სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის 2018 წლის აუდიტორული გეგმით.²⁸

თბილისის მერიის პასუხის თანახმად, დაფუძნების დღიდან მერიას მხოლოდ ერთხელ აქვს ჩატარებული ფონდის საწყობში არსებული მარაგების არაგეგმიური შიდა აუდიტი, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის შიდა აუდიტისა და მონიტორინგის საქალაქო სამსახური უფროსის 2014 წლის 16 სექტემბრის #2/00094 ბრძანების საფუძველზე. შესამოწმებელ პერიოდად განისაზღვრა 2010 წლიდან 2014 წლის 17 სექტემბრამდე პერიოდი. შიდა აუდიტის დასკვნის მიხედვით, ფონდში არ იყო მოწესრიგებული სასაქონლო მატერიალურ ფასეულობათა აღრიცხვიანობა, კერძოდ:

- არ წარმოებდა ნაშთების გამოყვანა ცალკეული თვეებისა და წლების მიხედვით;
- არ ხდებოდა სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ხარჯვის დამადასტურებელი აქტების შედგენა;
- შესყიდვის სასაქონლო გედნაგებში რიგ შემთხვევებში არ იყო დაკონკრეტებული ტრანსპორტირების დასრულების ადგილი, ზოგან კი მითითებული იყო საწყობისგან განსხვავებული მისამართები;
- არ ტარდებოდა ინვენტარიზაცია.

შიდა აუდიტის რეკომენდაციების შესასრულებლად ფონდს ვადა მიეცა 2015 წლის 1-ლ მაისამდე.

საია დაინტერესდა რეკომენდაციების შესრულების მდგომარეობით და ინფორმაცია დამატებით გამოითხოვა თბილისის მერიის შიდა აუდიტისა და მონიტორინგის საქალაქო სამსახურიდან. მერიის პასუხის მიხედვით, აუდიტორული დასკვნა შემდგომი რეაგირებისათვის გადაეგზავნა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურს, ხოლო, ფონდმა რეკომენდაციები დათქმულ ვადებში შეასრულა. საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ მერიამ საიას განცხადების საპასუხოდ ინფორმაცია ფონდისგან გამოითხოვა.

მიუხედავად იმისა, რომ ფონდის დამფუძნებელმა აუდიტორული შემოწმების დროს მნიშვნელოვანი დარღვევები აღმოაჩინა მის მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ-ის საწყობის მართვაში, მას შემდეგ აღარ დაინტერესებულა ფონდის სხვა საქმიანობით და, მათივე ინფორმაციით, არც 2018 წლის გეგმაში აქვთ გათვალისწინებული ზემოაღნიშნულის განხორციელება.

²⁶ 2018 წლის 21 მაისის #გ-04/97-18 განცხადება;

²⁷ 2018 წლის 30 ივლისის #გ-04/124-18 განცხადება;

²⁸ https://sao.ge/files/2018_clis_auditis-gegma.pdf

დასკვნა და რეკომენდაციები

წინამდებარე კვლევაში საია შეეცადა, საზოგადოებისთვის მიწოდებინა ინფორმაცია თბილისში კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის განმახორციელებელი უწყების - ა(ა)იპ თბილისის განვითარების ფონდის შესახებ და გაეანალიზებინა უწყების გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების სტანდარტები. კვლევის ფარგლებში გამოვლენილი საკმაოდ მნიშვნელოვანი გარემოებების შედეგად შეიძლება დავასკვნათ, რომ:

- ფონდი ვერ აკმაყოფილებს გამჭვირვალობის სტანდარტებს.

რეკომენდაცია: აღნიშნული სტანდარტის გასაზრდელად მნიშვნელოვანია, რომ მის ვებგვერდზე გამოქვეყნდეს წლიური ბიუჯეტები და ანგარიშები, ასევე, ფონდმა უნდა უზრუნველყოს ე.წ. 10 დეკემბრის ანგარიშების წარდგენა კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

- წესდება ფონდს შესაძლებლობას აძლევს, განახორციელოს არა მარტო ისტორიულ-კულტურული ძეგლების მოვლა-პატრონობა, არამედ სხვა საქმიანობებიც. რაც იწვევს უფლებამოსილებების დუბლირებას სხვა სახელმწიფო უწყებებთან.

რეკომენდაცია: მნიშვნელოვანია, რომ ფონდს წესდებით ჩამოშორდეს ყველა ის უფლებამოსილება, რომელიც მას შესაძლებლობას აძლევს, გარდა ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა, ასევე შეასრულოს სხვა სახის სამუშაოები. აღნიშნული მნიშვნელოვნად გაზრდის ფონდის როლს და რესურსს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ნაწილში, ამასთან, შეზღუდავს მის მიერ განხორციელებული სამუშაოების უფლებამოსილებრივ გადაკვეთას სხვა უწყებებთან;

- ფონდის მიერ განხორციელებული შესყიდვები მნიშვნელოვანი კორუფციული რისკის ქვეშაა. სახელმწიფო შესყიდვების ანალიზის შედეგად გამოჩნდა, რომ ფონდი შესყიდვებს არაკონკურენტულ გარემოში აწარმოებს და მომსახურების/საქონლის 75%-ს სწორედ პირდაპირი გზით შეისყიდის.

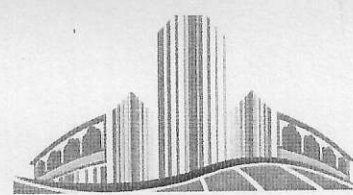
რეკომენდაცია: მნიშვნელოვანია, რომ ფონდმა სახელმწიფო შესყიდვების რაციონალური დაგეგმვით შეამციროს გამარტივებული შესყიდვების წილი მთლიან შესყიდვებში, რაც დაზოგავს საბიუჯეტო სახსრებს და ხელს შეუწყობს მიმწოდებელთა შორის კონკურენტულ გარემოს. გარდა ამისა, შეამცირებს კორუფციული გარიგებების რისკს;

- ფონდის ანგარიშვალდებულება ფორმალური ხასიათისაა და შინაარსობრივად ვერ დგინდება შესასრულებელი და შესრულებული სამუშაოს ურთიერთმიმართება. მისი ყოველწლიური ანგარიშები არ იძლევა სრულყოფილ სურათს უწყების მიერ განხორციელებული საქმიანობის შესახებ.

რეკომენდაცია: მნიშვნელოვანია, რომ ფონდმა გაზარდოს ანგარიშვალდებულების სტანდარტი და მისი ანგარიშები რეალურად ასახავდეს დაგეგმილ და განხორციელებულ ღონისძიებებს, მათ ინდიკატორებს, მოსალოდნელ შედეგებს, ამოცანებს და მიზანს, შესასრულებელი სამუშაოების და მისაღები შედეგების რისკფაქტორებს;

- სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ არ ჩატარებულა აუდიტორული შემოწმება. ფონდის არსებობის მანძილზე მერიას მხოლოდ ერთხელ აქვს ჩატარებული ფონდის საწყობში არსებული მარაგების არაგეგმიური შიდა აუდიტი და, მიუხედავად იმისა, რომ მნიშვნელოვანი დარღვევები აღმოაჩინა, მას შემდეგ შემოწმება აღარ ჩატარებია.

რეკომენდაცია: ვინაიდან ფონდი საკმაოდ დიდ საბიუჯეტო სახსრებს განკარგავს, ამასთან, მისი ფუნქციონირება უკავშირდება დედაქალაქის ისტორიულ-კულტურული ნაწილის შენარჩუნება-განვითარებას, ხოლო ფონდის საქმიანობაში დარღვევები წინამდებარე კვლევამაც დაადასტურა, აუცილებელია, ფონდის და მის მიერ განხორციელებული პროექტების აუდიტორული შემოწმება განახორციელოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა.

გ-04/10-19

N 01-31
11/01/2019

16.01.19

31-01-2-201901111513

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა
ასოციაციის თავმჯდომარეს
ბატონ სულხან სალაძეს

ბატონო სულხან,

თქვენი 2018 წლის 30 ივლისის N გ-04/128-18 და N გ-04/126-18 განცხადებების პასუხად (თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის წარმოებაში არსებული საქმე) გაცნობებთ შემდეგს:

1. ა(ა)იპ „თბილისის განვითარების ფონდის“ მიერ ალტერნატიული თავშესაფრით უზრუნველყოფის კომპენსაცია (ბინის ქირა) 2015 წელს ჩაერიცხა 209 ადამიანს ჯამში 857400,00 ლარის ოდენობით, 2016 წელი 266 ადამიანს 1305594,25 ლარის ოდენობით, 2017 წელს 193 ადამიანს 757882,03 ლარის ოდენობით და 2018 წელს 383 ადამიანს 1788092,50 ლარის ოდენობით.
2. წინამდებარე წერილზე დანართის სახით წარმოგიდგენთ 2018 წლის 30 ივლისის N გ-04/128-18 განცხადების მე-3 საკითხით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

რაც შეეხება, 2018 წლის 30 ივლისის N გ-04/126-18 განცხადებით მოთხოვნილ ინფორმაციას, გაცნობებთ, რომ:

2016 წელს შემოსულია 23 განცხადება საჯარო ინფორმაციის გამოთხოვის თაობაზე, აქედან დაკმაყოფილდა 14, ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა 2, ინფორმაცია ვერ მიეწოდა 5 განმცხადებელს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამომიებო სამსახურის მიერ ფონდიდან ამოღებული დოკუმენტაციის გამო, 2 განცხადება წარმოადგენდა ფონდიდან როგორც არაუფლებამოსილი ორგანოდან ინფორმაციის გამოთხოვას, შესაბამისად ფონდი მოკლებული იყო შესაძლებლობას გაეცა ინფორმაცია.

2017 წელს შემოსულია 31 განცხადება, აქედან დაკმაყოფილდა 26, ინფორმაცია ვერ მიეწოდა 3 განმცხადებელს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამომიებო სამსახურის მიერ ფონდიდან ამოღებული დოკუმენტაციის გამო, 1 განცხადება წარმოადგენდა ფონდიდან როგორც არაუფლებამოსილი ორგანოდან ინფორმაციის გამოთხოვას, შესაბამისად ფონდი მოკლებული იყო შესაძლებლობას გაეცა ინფორმაცია, დაინტერესებული მხარის მიერ 1 შემთხვევაში იქნა გასაჩივრებული თბილისის საქალაქო

სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში და მოსარჩელის მიერ სარჩელი გამოხმობილ იქნა მისი დაკმაყოფილების საფუძველით.

2018 წელს შემოსულია 36 განცხადება, აქედან დაკმაყოფილდა 32, უარი ეთქვა 1 განმცხადებელს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, დაინტერესებული მხარის მიერ 3 შემთხვევაში იქნა გასაჩივრებული, სადაც დავის საგანს წარმოადგენს ქმედების განხორციელების დავალება, აქედან 2-თან დაკავშირებით წინამდებარე წერილი მოიცავს განცხადებით მოთხოვნილ ინფორმაციის გაცემას, ხოლო ერთ შემთხვევაში ფონდის მიერ ქმედება განხორციელებულია და გაგზავნილია პასუხი ადრესატთან.

შენიშვნა: მოთხოვნილ ინფორმაციას გაწვდით 2015/16 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით, საქმის წარმოების ელექტრონული სისტემის ფონდში დანერგვის და იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 16 აგვისტოს განჩინების საფუძველზე, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის, საგამოძიებო დეპარტამენტის თბილისის მთავარი სამმართველოს, II სამმართველოს მიერ ამოღებულ იქნა ა(ა)იპ - „თბილისის განვითარების ფონდში“ არსებული სრული დოკუმენტაციის დედნები.

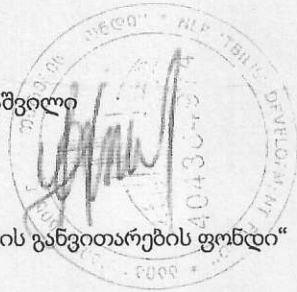
დანართი: 1 ფურცელი.

პატივისცემით,

გიორგი ბაიდარაშვილი

დირექტორი

ა(ა) იპ „თბილისის განვითარების ფონდი“

N	მისამართი	კომპენსაცია	ხელშეკრულების მიხედვით რეაბილიტაციის დასრულების ვადა
1	ერეკლე მეორეს მოედანი N6	400	2012 წლის 31 დეკემბრამდე
2	ერეკლე მეორეს მოედანი N6	400	2012 წლის 31 დეკემბრამდე
3	ერეკლე მეორეს მოედანი N6	400	2012 წლის 31 დეკემბრამდე
4	ერეკლე მეორეს მოედანი N6	400	2012 წლის 31 დეკემბრამდე
5	ერეკლე მეორეს მოედანი N6	400	2012 წლის 31 დეკემბრამდე
6	სამღებროს ქ. N5	350	2014 წლის 30 სექტემბრამდე
7	სამღებროს ქ. N5	350	2014 წლის 30 სექტემბრამდე
8	სამღებროს ქ. N5	350	2011 წლის 31 დეკემბრამდე
9	სამღებროს ქ. N5	350	2011 წლის 31 დეკემბრამდე
10	სამღებროს ქ. N5	350	2011 წლის 31 დეკემბრამდე